

Téged Isten dicsérünk,
Téged Úrnak ismerünk,
Téged, örök Atyaisten,
Mind egész föld
áld és tisztel.

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

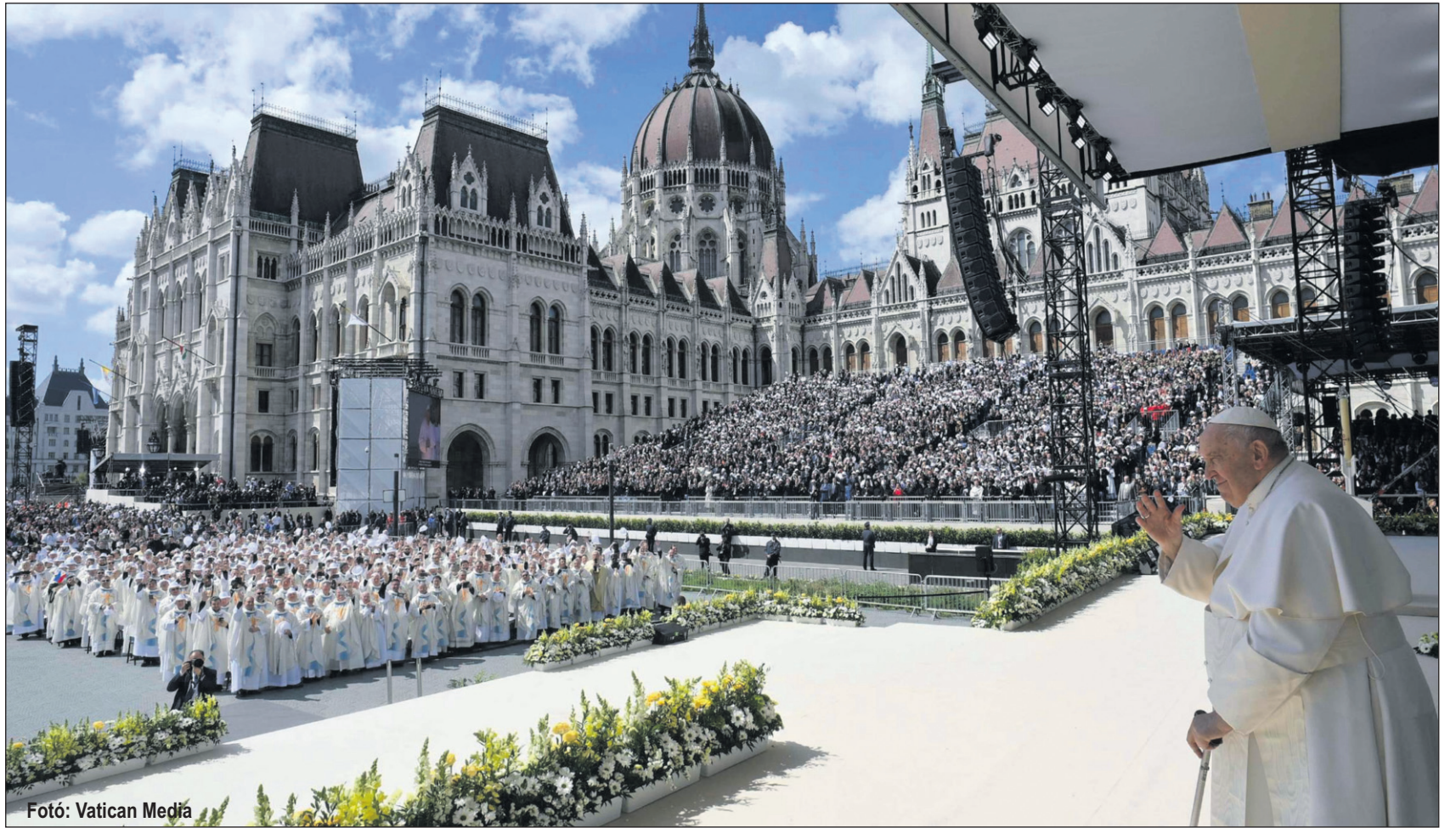
LXXIX. évf. 19. • (3897.)
2023. május 7. • Ára 360 Ft

Váljunk nyitott kapukká a társadalomban!

Ferenc pápa a Kossuth téren

ASzentatya 41. apostoli útjának, háromnapos magyarországi apostoli látogatásának csúcspontjaként április 30-án, vasárnap délelőtt szentmisét mutatott be a budapesti Kossuth téren; a szertartás vezetését megosztva Erdő Péter bíboros, prímással. A hivatalos közlések szerint ötvenezren vettek részt a liturgián, ebből harmincezren magán a Kossuth téren.

A Szentatya húsvét negyedik, Jó Pásztor vasárnapján homíliájában kérte, érezzük meg annak örömét, hogy Isten szent népe vagyunk: mindannyian az Ő meghívásából születünk; Ő gyűjtött egybe minket, és ezért vagyunk az Ő népe, az Ő nyája, az Ő Egyháza. Azért hívott itt egybe minket, különbözzünk bár egymástól, és tartozunk bár különböző közösségekhez, hogy szeretetének nagysága mégis egyetlen ölelésben egyesítsen minket. Isten először a családjába gyűjt össze minket, hogy az Ő népévé váljunk, majd elküld a világra, hogy bátran és félelem nélkül az örömhír hirdetőivé, a minket megújító Szeretet tanúivá váljunk. Ferenc pápa hangsúlyozta: mindannyian arra kaptunk meghívást, hogy ápoljuk a testvériség és az együttműködés kötelekeit, megosztás nélkül, anélkül, hogy közösségünket saját tulajdonunknak tekintenénk, anélkül, hogy elmerülnénk a saját területünk védelme fölötti aggodásban, hanem megnyílván a kölcsönös szeretet előtt. A pápa arra biztatott, hogy lépünk ki a komfortzónánkból és legyen bennünk bátorság eljutni az összes perifériára, ahol szükség van az evangélium világosságára.

Fotó: Vatican Media

A szentmisén koncelebrált Erdő Péter bíboros mellett Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke, Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita, az MKPK tagjai, Pietro Parolin vatikáni bíboros államtitkár; Paul Richard Gallagher érsek, a szentszéki államközi kapcsolatok titkára, a vatikáni delegáció tagjai; több mint ötven püspök és hétszázötven pap a határon túlról és távolabbról. A Szentatya a magyarországi és a határon túlról érke-

zett hívőkkel együtt a szentmise végén elimádkozta a Regina caeli imádságot is.

A Kossuth teret 6 óra körül nyitották meg az érdeklődők előtt, és nagyon hamar be is népesült. A felvezető program 7 órakor vette kezdetét. Először a Szentatyról és a pápalátogatásról szóló videókat, valamint a pápalátogatás hivatalos dalának, a Caminónak, valamint a szintén a pápalátogatásra készült *Magyar Fohász 2023* című dalnak a klipjét játszották le. Ezután rózsafüzért imád-

koztak, az egész országból érkezett előimádkozók vezetésével. Közben zenei szolgálatával közreműködött az Erdődy Kamarazenekar, a Központi Papnevelő Intézet növendékeiből álló Kispap Scola, Maczkó Mária népdalénekes, a budapest-terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-templomban működő Capella Theresiana, valamint az erre az alkalomra összeállt keresztény könnyűzenei banda, Borka Zsolt, Csiszér László, Gábel András, Gábel Gellért, Nagy Lajos, Silye Gábor, Silye Gergő, Silye Jenő, Si-

mon Bence, Takács Antal, Varga Attila, Varga Emese Hedvig, Varga Levente László részvételével.

A Szentatya 8.56-kor érkezett meg a Kossuth tere, ahol magyar és vatikáni zászlókat lengető lelkes tömeg fogadta. Ferenc pápát a pápamobilon Erdő Péter bíboros, prímás kísérte. A pápa közel fél órán keresztül, hosszasan elidőzött a tömegben.

Ferenc pápa vezette az igeliturgiát. Az alábbiakban teljes terjedelemben közöljük beszédét:

(Folytatás a 3. oldalon)

Köszöntjük
az édesanyákat
anyák napja
alkalmából

A dialógus és a béke üzenetét hozta

A Szentatya repülőtéren búcsúztatását követően Erdő Péter bíborost, prímást Ferenc pápa magyarországi látogatásáról kérdeztük.

– Alig egy órája emelkedett a levegőbe Ferenc pápa repülőgépe. Hogyan értékeli a Szentatya apostoli útját?

– Ez egy egyszerű látogatás volt. Az egész magyarság számára nagy élmény volt, és a Szentatya is. Ferenc pápa és kísérete megtapasztalta azt a szeretetet, ami a látogatás egész idején körbevette őket. Az utazás jelmondatának megfelelően, „Krisztus a jövőnk”, a Szentatya mindvégig az optimizmust, az élet értékébe vetett hitét, bizalmát sugározta felénk.

– Bíboros atya az egyházi delegáció tagjaként egészen közelről volt részese a háromnapos látogatásnak. Milyennek látta a Szentatya?

– Ferenc pápa 87. életévében van, de korát meghazudtolóan, fáradhatatlanul vitte végig az apostoli utat. Jó volt a Szent István-bazilikában közelről is látni, hogy amikor Brenner József atya tanúságtétele után odalépett a Szentatya-hoz, a pápa megkérdezte, hogy hány éves. A boldoggá avatott vértanú testvére büszkén mondta, hogy 88. A Szentatya, mintha az előtt tisztelgve is, hogy milyen jól tartja magát ebben a korban, kezét csókolt Brenner Józsefnek.

– A találkozásokban gazdag három nappól mi az, ami különösen is megérintette bíboros atyát, és megosztaná az olvasókkal?

– Azokat a gesztusokat emelném ki, melyeket a körünkben megtett Ferenc pápa.

(Folytatás a 2. oldalon)

A Szentatya gesztusai a nem vallásosakat is meg tudják érinteni

A Szentatya repülőtéren búcsúztatását követően telefonon nyilatkozott lapunknak Veres András győri megyéspüspök a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnökét Péter utódának magyarországi látogatásáról.

– A közvetítésben láttuk, hogy fényképet készített a Budapestről felszálló pápai repülőgépről. Jól sikerült a fotó?

– Nagyon, látszik a felszállás pillanata éppen.

– Milyen képeket tud felidézni ebből a három nappól, amelyek hasonló módon megmaradtak Önben?

– Mindjárt az első élmény az, amikor a Szentatya megérkezett a repülőtérré: elő volt már készítve számára a kerekesszék, hogy előretolják majd az őt köszöntő küldöttséghez, de nem kérte, hanem elindult a botjával, és úgy jött oda hozzánk. Az jutott eszembe, hogy annak idején Szent II. János Pál pápa, amikor akár hozzánk, akár más országba megérkezett, amikor leszállt a repülőről, amíg még meg tudta tenni, leborult, és megcsókolta a földet, ezzel kifejezve tiszteletét az adott országnak. Ferenc pápa most ugyanezt így fejezte ki.

Nagyon szép élmény volt aztán a Szent István-bazilikában a papokkal, szerzetesekkel és lelkipásztori munkatársakkal történt találkozás, amikor Brenner József atya tanúságtétele mélyen megrendítette a pápát, hirtelen kezét csókolt neki, és megölelte.

(Folytatás a 3. oldalon)

ISSN 0133-1205

9 770133 120548

23019

(Folytatás az 1. oldalról)

Jézusnak a mai evangéliumi szakasz végén elhangzó szavai összefoglalják küldetésének lényegét:

„Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10). Így tesz a jó pásztor: életét adja juhaiért.

Jézus tehát, mint egy pásztor, aki a nyáját keresi, azért jött, hogy megkeressen minket, amikor elvesztettek voltunk; eljött mint pásztor, hogy kiragadjon minket a halálból; mint olyan pásztor, aki ismeri és végtelen gyengédséggel szereti juhait – aki az Atya nyájába vezetett és az ő gyermekeivé tett minket.

Szemléljük hát a Jó Pásztor képét, és időzzünk el két cselekedeténél, melyeket az evangélium szerint a juhaiért tesz: először nevükön szólítja, majd pedig kivezeti őket.

Először is „nevükön szólítja juhait” (Jn 10,3). Üdvösségünk történetének kezdetén nem mi állunk, nem a mi érdemeink, képességeink, eszközeink; a kiindulópont Isten hívása, az ő vágyakozása utánunk, hogy elérjen minket, az ő értünk érzett aggodalma, az ő irgalmának bősége, amellyel meg akar menteni a bűntől és a haláltól, hogy életet adjon bőségben és vég nélküli örömet. Jézus az emberiség jó pásztoraként jött, hogy nevükön szólítsa és hazavezessen minket. Ezért mi hálatelt szívvel emlékezhetünk meg az ő szeretetéről, amit már akkor tanúsított irántunk, amikor még távol voltunk tőle. Igen, miközben „mi mindnyájan, mint a juhok, tévelyegtünk”, és „ki-ki a maga útjára tért” (Iz 53,6), ő magára vette gyarlóságainkat, és maga hordozta vétkeink terhét, hogy visszavigyen minket az Atya szívéhez. Így hallottuk Péter apostol-

tól a Szentleckében: „Olyanok voltak ugyanis, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és oltalmazójához” (1Pt 2,25). És még ma is, minden élethelyzetünkben, mindabban, ami a szívünket nyomja, a veszteségeinkben, a féltelmeinkben, a vereség időnként ránk törő érzésében, a szomorúság börtönében, ami azzal fenyeget, hogy elveszi a szabadságunkat, ő hív minket.

Jó Pásztorként jön, és nevükön szólít minket, hogy elmondja, az ő szemében milyen értékesek vagyunk.

Jön, hogy meggyógyítsa sebeinket és magára vegye gyengeségeinket, hogy az ő nyájában egységre hívjon minket és megismerjük az Atyát és egymást.

Testvérek, ahogy ma reggel itt vagyunk, érezzük meg annak örömét, hogy Isten szent népe vagyunk:

Fotó: Wagner-Csapó József

Váljunk nyitott kapu

mindannyian az ő meghívásából születünk; ő gyűjtött egybe minket, és ezért vagyunk az ő népe, az ő nyája, az ő Egyháza. Azért hívott itt egybe minket, különbözzünk bár egymástól és tartozunk bár különböző közösségekhez, hogy szeretetének nagysága mégis egyetlen ölelésben egyesítsen minket. Olyan szép, ahogy most együtt vagyunk: püspökök és papok, szerzetesek és világi hívők; olyan jó, hogy ezt az örömet más keresztény felekezetek küldöt-

teivel, a zsidó közösség vezetőivel, a civil szervezetek képviselőivel és a diplomáciai testülettel is megoszthatjuk. Ez a katolicitás: mindannyiunkat, akiket a Jó Pásztor név szerint szólított meg, arra hívott, hogy szeretetét befogadjuk és továbbadjuk, hogy az ő nyáját befogadóvá tegyük és sohasem kirekesztővé. És ezért mindannyian arra kaptunk meghívást, hogy ápoljuk a testvériség és az együttműködés kötelekeit, megoszlás nélkül, anélkül, hogy közösségünket saját tulajdonunknak tekintenénk, anélkül, hogy elmerüljünk a saját területünk védelme fölötti aggodásban, hanem megnyílván a kölcsönös szeretet előtt.

Miután a Pásztor néven szólította juhait, „kivezeti őket” (Jn 10,3). Először a nyájba tereli őket a meghívás által, most pedig kivezeti őket. Isten először az ő családjába gyűjt össze minket, hogy az ő népévé váljunk, majd pedig elküld a világba, hogy bátran és félelem nélkül az örömhír hirdetőivé, a minket megújító Szeretet tanúivá váljunk. Ezt a mozgást – belépni és kilépni – egy másik, Jézus által használt képpel is megragadhatjuk, mégpedig a kapu képével. Ő azt mondja: „Én vagyok a kapu. Aki rajtam keresztül megy be, üdvözülni, ki-be jár és legelőt talál” (Jn 10,9). Hallgassuk meg újra figyelmesen: bemegy és kijön. Jézus a kapu,

amely szélesre tárult, hogy beléphessünk az Atya közösségébe és megtapasztalhassuk irgalmát; de mint köztudott, a nyitott kapu nemcsak arra szolgál, hogy belépünk valahová, hanem arra is, hogy elhagyjuk azt a

helyet, ahol vagyunk. Így hát, miután visszavezetett minket Isten karjai közé és az Egyház közösségébe, Jézus az a kapu, amely a világba irányít minket: arra buzdít, hogy menjünk ki, és találkozzunk testvéreinkkel. Jegyezzük meg jól: mindannyian – senkit sem kizárva ebből a „mindannyian”-ból – erre kaptunk meghí-

A dialógus és a béke üzenetét hozta

(Folytatás az 1. oldalról)

Ma délelőtt, amikor a pápamobilon elkísérhettem a

Szentatyát a Kossuth téren, sokan nyújtották oda neki a kisgyermeküket, ő pedig, megállítva a menetet, fár-

hatatlanul megáldotta, megcsókolta a hozzá emelt kicsinyeket. Azt gondolom, ez egy életre szóló öröm a szülők-

nek, és később visszatekintve a gyermekeknek is egy ajándék ez a találkozás. Ezek a gesztusok, amiket nem kényszerűségből, hanem szívből jövően, emberien, szeretetből tett meg.

És összességében a Kossuth téri szentmise, ami nemcsak a kiváló, hozzáértő szervezésnek köszönhetően volt kiemelkedő, hanem mert a Szentlélek működését is megtapasztalhattuk.

– Ferenc pápa hogyan érezte magát Magyarországon, Budapesten?

– Az egyes találkozásokat követően a Szentatyá megosztva örömét kifejezte, hogy jó megtapasztalni: itt élnek az európai, ke-

resztény értékek. Ő egész pápasága alatt sokat foglalkozott Európával, annak lelkével. 2014-ben az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) elnökeként elkísérhettem Strasbourgba, ahol beszédet mondott az Európai Parlamentben és az Európa Tanácsban.

Már akkor is tükröt tartott hallgatóságának, felhívva figyelmüket, hogy térjünk vissza az alapító atyák értékeihez.

– A Kossuth téri szentmise köszönő szavai után egy Szent István királyt ábrázoló szobrot ajándékozott a Szentatyának hálája jeleként. Mi motiválta az ajándék kiválasztásakor?

– Az apostoli látogatás első egyházi programja a Szent István-bazilikában kezdődött, amikor a Szentatyá első szent királyunk ereklyéje, a Szent

Jobb jelenlétében találkozott a püspökökkel, papokkal, diakónusokkal, szerzetesekkel, papnövendékekkel és lelkipásztori munkatársakkal. A találkozó végén kezébe vette és megcsókolta a Szent Jobbot. A beszédében is kiemelte, hogy Szent István a Szűzanyára bízta az országot.

Ebben az oltalomban bízva újította meg, ajánlotta fel mai szentbeszédében a világ népeit a Szent Szűznek, és kérte közbenjárását.

Ennek jeleként ment oda botjára támaszkodva a Kossuth téri misézóhelyen az esztergomi Bakócz-kápolna kegyképehez, kérve a Szűzanya közbenjárását, hogy mindenki megtalálja az imádság erejét, hogy újra felfedezze alázatosságát és engedelmes-ségét, a tanúságtétel lelkességét és az igehirdetés szépségét.

Kuzmányi István
Fotó: Lambert Attila

kká a társadalomban!

vást: hogy kilépünk a komfortzónánkból, és legyen bennünk bátorság eljutni az összes perifériára, ahol szükség van az evangélium világosságára (vö. *Evangelii gaudium* apostoli buzdítás, 20).

Testvérek, a „kifelé” lét azt jelenti, hogy Jézushoz hasonlóan mindannyian nyitott kapukká válunk. Szomorú és fájdalmas zárt kapukat lát-

nak. Testvérek, kérlek benneteket: nyissuk ki a kapukat!

Próbáljunk mi is – szavakkal, gesztusokkal, hétköznapi tettekkel – olyanok lenni, mint Jézus: nyitott kapuk, olyan kapuk, amelyeket senki előtt nem csapnak be, olyan kapuk, amelyeken mindenki beléphet és megtapasztalhatja az Úr szeretetének és megbocsátásának szépségét!

nusáról, és napról napra megmutatja nekünk az értünk megtört élő kenyeret az oltáron. És mondom ezt a világi testvéreknek, a katekétáknak, a lelkipásztori munkatársaknak, a politikai és társadalmi felelősséget viselőknak, és azoknak is, akik egyszerűen csak élnek, néha nehézségek árán a mindennapi életüket: legyetek nyitott kapuk.

Fotó: Turjányi Tuzson

ni: önzésünk zárt kapuit azok előtt, akikkel nap mint nap elmegyünk egymás mellett; individualizmusunk zárt kapuit egy olyan társadalomban, amely sokakat azzal fenyeget, hogy elsorvasztja őket a magány; a szenvedők és a szegénységben élők iránti közönyünk zárt kapuit; a zárt kapukat azokkal szemben, akik idegenek, mások, menekültek, szegények. Végül pedig egyházi közösségeink zárt kapuit: bezárkózva magunk közé, bezárkózva a világ előtt, bezárkózva azok előtt, akik „nincsenek rendben”, bezárkózva azok előtt, akik Isten bocsánatára vágy-

Ezt különösen magamnak, illetve püspök- és paptestvéreimnek ismétlem: nekünk, pásztoroknak. Mert a pásztor, mondja Jézus, nem rabló és nem tolvaj (vö. Jn 10,8), vagyis nem él vissza a szerepével, nem nyomja el a rábízott nyáját, nem „lopja el” a teret világi testvéreitől, nem gyakorol merev tekintélyt. Testvérek, bátorítsuk egymást, hogy egyre inkább nyitott kapuk legyünk: Isten kegyelmének „segítői”, szakértői a közelségnek, akik készek felajánlani az életüket, ahogyan Jézus Krisztus, a mi Urunk és mindenünk, aki kitért karokkal tanít minket a kereszt tró-

Engedjük be szívünkbe az élet Urát, az ő igéjét, aki vigasztal és gyógyít, utána pedig lépünk ki, és váljunk mi magunk is nyitott kapukká a társadalomban!

Legyünk nyitottak és befogadóak egymás felé, hogy segítsük Magyarországot a testvériség és a béke útján növekedni!

Szeretteim, Jézus, a Jó Pásztor nevünkön szólít minket, és végtelen gyengédséggel gondoskodik rólunk. Ő a kapu, és aki őrajta keresztül lép be, annak örök élete van: ő a mi jövőnk, a „bőséges élet jövője” (vö. Jn 10,10). Ezért soha ne csüg-

Fotó: Turjányi Tuzson

gedjünk el, soha ne engedjük, hogy megfosszanak minket attól az örömtől és békességtől, amelyet ő adott nekünk, ne zárkózzunk be a problémákba vagy a fásultságba! Hagyjuk, hogy a mi Pásztorunk kísérjen minket: vele az új élet fényében ragyogjon az életünk, a családjaink, keresztény közösségeink és egész Magyarország!

A hívek könyörgése hét nyelven hangzott el, a kisebbségek nyelvei mellett – a menekültekre való tekintettel – ukránul is.

A felajánlási körmenetben családok és szerzetesek vitték az adományokat a Szentatya elé. Az áldozati liturgiát már Erdő Péter vezette.

A szentmise végén Erdő Péter bíboros, prímás megköszönte az apostoli látogatást a Szentatyának, majd átadta az egyházmegye ajándékát: almalapító szent királyunk, Szent István kisméretű szobrát. Mintegy válaszul hangzott el Ferenc pápa Regina caeli-beszéde. Ezeket hamarosan, külön-külön cikkben közzé tesszük.

Az imádsággal és a záróénekekkel ért véget a szentmise.

A szertartáson egy erre az alkalomra összeállt kórus szolgált, a székesegyházak és templomok képzett énekeseiből, valamint a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskolából.

Agonás Szonja

Fotó: Lambert Attila

A Szentatya gesztusai a nem vallásosokat is meg tudják érinteni

(Folytatás az 1. oldalról)

A Szentatya általában is nagyon szép szavakkal illetett bennünket, már érkezése előtt egy héttel a Regina caeli elismádkozásakor, de itt is számtalan jelét adta, és nem csak szóban, gesztusokban is, hogy szereti és tiszteli ezt a népet. Amikor kijöttünk a Szent István-bazilikából, teljesen váratlanul, a biztonságiaknak is feladva a leckét, az emberek közé ment, és fogadta a köszöntésüket. Sok ilyen spontán dolog volt, illetve rendszeresen eltért az előre megírt szövegtől, mivel kontaktusban volt velünk, és jól a szívünkbe akarta vésni, amit mondani akart.

A fiatalokkal történt találkozásán is látszott, hogy teljesen föllelkessedett, látszott, hogy mint máskor is, rendkívül jól érzi magát köztük, ezt tükrözte az a beszédstílus is, ami neki Latin-Amerikából érkezik teljesen természetesen, de nálunk a protokoll miatt nem túl gyakori.

Emlékszem, amikor szombaton mentünk vissza a Rózsák teréről, lehúzott ablakkal utazott végig az autóban, és integetett az utcán állóknak. Sokan várakoztak a koronok mögött, és ő ezt észrevette, lehúzta az ablakot, visszaintegetett. Ezek a gesztusok minden embert meg tudnak érinteni, a nem vallásosokat is.

Ami most letelevebben él bennem, hogy amikor föl vitték a repülőgépre a másik oldalon egy kis lifttel, még nyitva volt a felénk eső oldalon is az ajtó, s még egyszer odaállt, és köszöntött mindenkit.

– Ezek a gesztusok egyfajta módon a Szentatya nyitottságának a jelei, amire minket is buzdított, többek között a Kossuth téri szentmisén is.

– Mondhatjuk, hogy ez az ő életfilozófiája; emlékezzünk vissza, hogy a legutóbbi látogatásakor is erre hívta fel a figyelmet, s máskülönb is sokszor hangsúlyozza, hogy az Egyház, a hívők nem mere-

vedhetnek bele a vallásosságukba, hanem nyitottnak kell lenniük, hogy hirdethessék az evangéliumot.

A Szentatya értékelni tudja azt a geopolitikai helyzetet, amiben mi, magyarok lele-

dzünk a Kárpát-medence területén, Európa közepén, Kelet és Nyugat határán. Ennek megfelelően a hídépítésre helyezi a hangsúlyt, arra, hogy a határok ne elválasszanak minket, hanem a kapcsolódások lehetőségét kínálják fel.

– Ferenc pápa két magyarországi látogatása között mindössze másfél év telt el, de a szomszédunkban kitört háború miatt mégis úgy érezhetjük, mintha egy világ választaná el ezt a két időpontot egymástól.

– Valóban, 2021 szeptemberében, a koronavírus-járvány vége felé azt hittük, annál rosszabb már nem lehet. Meggyőződésem szerint ez a mostani látogatás egy történelmi pillanat lehet a béke érdekében is; ahogy a

Szentatya mondta a prédikációban, bölcsőket akarunk, és nem sírokat, az olyan mély kép, amit meg kell érteniük a világ hatalmasainak, és valamit tenniük kell.

Nem véletlenül hangsúlyozta a pápa, hogy a nyitottságnak elsősorban a szívben kell meglennie minden ember felé, elsősorban a család felé, szűkebb és tágabb társadalmi közösségekben, más nemzetbeliek felé. Amit még mondott, szintén egy nagyon keménynek hangzó mondat volt, hogy nem szabad, hogy örökös ellenséget lássunk egy másik népben. Mindnyájunknak szóló üzenet, hogy nem szabad ellenségeképeket alkotnunk magunknak, hanem törekednünk kell nyitottsággal, szeretettel, békével lenni egymás iránt. Csak ez teremtheti meg nagyobb összefüggésekben is a békét, jelen esetben Európában.

Agonás Szonja
Fotó: Merényi Zita

A BIBLIA ÜZENETE

Út, igazság, élet

Jn 14,1–12

Sokak számára ismert történet, amikor valaki egy fontos ügyben bemegy a főnökéhez, kifejtji neki a véleményét, majd azt a választ kapja, hogy igaza van. Rögtön utána egy másik munkatárs lép be a szobába, és ugyanazzal az üggyel kapcsolatban elmondja az előbbivel szöges ellentétben álló véleményét. Válaszként ő is azt hallja, hogy igaza van. A vezető titkára, aki mindezt végighallgatja, kérdőre vonja a főnökét: hogyan adhatott igazat mindkét kollégának egy egyértelmű döntést igénylő ügyben? Mire válaszként a főnöke neki is azt mondja, hogy igaza van.

Mi az igazság? Egyáltalán van-e abszolút igazság? És hogyan ismerhető meg? Egyáltalán megragadható? És mi lesz velem, az élettemmel? Van-e jövőm? A mai evangéliumban Tamás apostol kérdése – „Uram, mi nem tudjuk, hogy hova megy, hogyan ismerhetnénk az utat?” – Jézus így válaszol: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.”

Jézus nem azt mondja, hogy ismerem az utat, van véleményem az igazságról, sőt vannak életmódsegítő tippjeim, hanem azonosítja magát az úttal, az igazsággal és az élettel. Ezzel egyértelművé teszi, hogy van biztos út az Atyához, van megkérdőjelezhetetlen nem változó igazság, és van örök élet. Mindezek megtalálása nem titkos tudás elsajátításán vagy praktikák gyakorlásán alapszik, hanem az Úr Jézusra mint létező személyre irányuló komoly figyelmen és a vele való életközösség

vállalásán keresztül valósul meg. A Mester nem ismereteket átadó oktató, jó gyakorlatokra serkentő edző, hanem életközösségre hívó személy, aki ebben a közösségvállalásban megmutatkozik mint maga az út, aki hordozója az igazságnak, és aki, a vele való kapcsolatban, maga adja az életet. Benne emberközeli, befogadhatóvá, elérhetővé válik mindaz, ami eddig távoli, absztrakt, nehezen megközelíthető volt. Mindennek egyetlen feltétele a vele való életközösség, ahogyan azt a búcsúbeszéd a szólótól és szólóvesszőről szóló részében is elénk tárja.

Amikor a Szentírásban az „én vagyok” kifejezést olvassuk, ez mindig eszünkbe juttatja azt, aki a *Kivonulás könyvében* így nevezi magát: „én vagyok, aki vagyok”. Ő az, aki van, aki igazán van, aki minden létezés eredete, és aki valóban elmondhatja magáról, hogy „én vagyok”. A mai evangélium őt, aki van, a legszorosabb módon azonosítja az úttal, az igazsággal és az élettel, feltárva, hogy ezek honnan nyerik létezésüket. Elveszetségünkben ez adhat reményt, hogy „ne nyugtalankodjék a szívtünk és ne rettegjen”, mert aki van, ő mondja magáról mindez. „Átkozott az ember, aki emberben bízik” (Jer 17,5) – olvassuk az *Öszövétségben*. Jézus azonban nem mint ember, hanem mint Istenember jelenti ki magáról: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.”

Dobszay Benedek OFM

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (123.)

A templom kiengesztelési szertartásának nagy ekténiájába hét sajátos kérdés illeszkedik bele. Azért könyörgünk bennünk, hogy imádságunk meghallgatásra találjon: a Szentlélek kegyelme tisztítsa meg a templomot „a rajta lévő fertőzéstől”; hogy újra méltóvá legyen a szent áldozat bemutatásához, hogy mi is megtisztuljunk bűneinktől.

Majd még mindig a templomhajóban folytatódik a szertartás. „Az áldozópap a királyi ajtó előtt térdelve” mond egy imádságot. A próféták, az apostolok és az összes szentek közbenjárását kéri ebben a fontos dologban, közvetlenül az „örök Istenhez” fordulva: „látogasd meg kegyességeddel e hajlékot, betöltvén azt legszentebb Lelked malasztjával, (...) nyilvánítsd e szent lakodat megengeszteltnek, megtisztítván azt a megfertőztetéstől!” Ugyanerről szól a következő ének is: „Áldd meg, Urunk, a te neved dicsőségére építéss e hajlékot, és megszenteléd által tisztítsd meg!” Ekkor: „Az áldozópap szentelt vízzel meghinti a templomhajó egész belsejét.” Közben ugyanúgy verseli az 50. zsolttart a refrénnel együtt, mint a

külső falak megáldásánál. Míg ez tart, a nép a 67. és a 69. zsolttart imádkozza.

Azután következik a templom szentélyének újrászentelése. „Az áldozópap a királyi ajtó belép a szentélybe, letérdel az oltár lépcsőjére”, és hangos imádságot végez. Ez az ima arra irányul, hogy a „bemutatandó vérontás nélküli áldozat”, vagyis a Szent Liturgia végzésére méltó legyen a megtisztítandó hely. Így tehát magára a szentélyre összpontosulnak a benne lévő gondolatok. Kiemelkedik közülük: „hallgasd meg imádságainkat, és sértetlenül őrizd meg e hajlék szentségét az idők végezetéig!”

A tényleges megszentelésnél immár harmadszor fordul elő e szertartásban ugyanaz a mozzanat. Ugyanis a szerkönyv ezt írja elő: „Az áldozópap meghinti szentelt vízzel az oltárt s a szentélyt a főntebb leírt módon.” Tehát az 50. (bűnbánati) zsolttárból egy verset – „Hints meg engem izsóppal és megtisztulok; moss meg engem, és a hónál fehérebb leszek!” – refrénnel használ a zsolttár minden egyes verséhez. Az előírás pedig azzal folytatódik, hogy

„az oltárt felszereli antimenzionnal, evangéliummal, keresztel és égő gyertyákkal”. Tudjuk, hogy az *antimenzion* olyan ereklyekendő, amely Jézusnak a keresztől való levételét ábrázolja, s benne egy szent – általában vértanú – ereklyéjét helyezték el a kereszt metszéspontjánál. Ez az oltár elengedhetetlen tartozéka; nélküle nem szabad a papnak Szent Liturgiát végeznie. Az evangéliumoskönyv a bizánci Egyház templomaiban mindig az oltár közepén fekszik, díszes kötésben. A szertartások végzéséhez pedig két égő gyertya (vagy mécses) szükséges; olyan, ami nem mesterséges, hanem természetes fényt áraszt.

Az egész szertartás a templom ünnepének tropárijával, kontákjával és istenszülői énekével fejeződik be. Gyakorlatilag ezek a templom búcsúünnepének a fő énekei. Utolsó mozzanatként a napi elbocsátó imádság zárja a szertartást.

Mivel így a megszentelt templom meg lett tisztítva, megkezdődhet az ünnepélyes Szent Liturgia, amint az előírásban olvasható.

Ivancsó István

LITURGIÁKOMMENTÁR

Az Eucharisztia ünneplése (157.)

Az úrnapi zsolozsma reggeli dicséretének második zsolttára a 149. zsolttár, amelyet az alábbi antifóna keretez: *A győztesnek rejtett mannát és új nevet adok, alleluja.* A Vincenti dabo manna kezdetű, 5. módusú antifóna szentírás forrása a *Jelenések könyve*: „Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak! A győztesnek elrejtett mannát adok, és egy kis fehér követ adok neki, a kis köre írva pedig új nevet, amelyet senki sem ismer, csak az, aki kapja.” (Jel 2,17; vö. Kiv 16,32; Zsolt 78,24; 2Makk 2,4–8). A *Zsolttárok könyvének* utolsó előtti himnusza, a 96–98. zsolttárok mintájára, a fogság utáni időkben keletkezhetett, liturgikus célra szerkesztették, és az úgynevezett *hallél* zsolttárok közé tartozik. Jellegére nézve erősen nemzeti színezetű himnusz, amelyben Isten népe hálát ad az Úrnak, amiért győzelemre vezette ellenségeivel szemben. A zsolttár az első felében az Urat mint Izrael alkotóját és győztes királyát magasztalja, a második rész magáért a győzelemért dicséri. Miként a 33. és a 96., valamint a 98. zsolttár esetében, a zsolttáros a szeretetéhez hű-

séges közösséget (vö. Zsolt 149,1.5.9) új ének éneklésére szólítja, s ez egyúttal a megújulásra való felhívás is (vö. 1Sám 6,7). Erre hivatkozik a *Jelenések könyvének* szerzője is: „Egy hangot hallottam az égből, amely olyan volt, mint a nagy vizek zúgása és mint a mennydörgés, s a hang, amelyet hallottam, olyan volt, mint a hárfákon játszó hárfásoké. Új éneket énekeltek a trón előtt, a négy élőlény és a vének előtt, és senki más nem tudta megtanulni azt az éneket, mint az a száznegyvennégyezer, akik meg vannak váltva a földről.” (Jel 14,2–3; vö. Jel 5,9)

A dicsőítő éneklés egyben hálaadás Isten népéért végbevitt szabadító szeretetéért, amely szeretetet mindennapi cselekedeteinkben, most pedig énekekben fejezi ki az ünneplő közösség. Isten szabadító szerepe (vö. Zsolt 29,2; 62,8) valójában dicsőségének megnyilvánulása, de nem pusztán mint isteni cselekvés, ő maga a Dicsőséges. A választottak által részesülnek a Dicsőséges életében, hogy ő megszabadítja őket az ellenségtől, amint írva van (vö. Iz 45,14; 65,6; Dán 7,10), sőt az Úrral együtt ők ité-

lik meg a világot: „Vagy nem tudjátok, hogy a szentek fogják a világot megítélni?” (1Kor 6,2)

A fent mondottakat az antifóna szövegének kontextusában értjük meg: az Eucharisztia a rejtett manna, a fehér köré írt név, Jézus: „Ezért Isten felmagasztalta őt, és olyan nevet adott neki, amely minden más név fölött van, hogy Jézus nevére hajljon meg minden térd az égben, a földön és az alvilágban, és minden nyelv vallja, hogy »Jézus Krisztus az Úr!« az Atyaisten dicsőségére.” (Fil 2,9–11; vö. Jel 3,12; 19,12) Neki, a Szabadítónak éneklünk új éneket (vö. Zsolt 22,23; 66,16); körtáncot járunk, vagyis ünnepélyes formában fejezzük ki, hogy ő az örömiünk forrása, és tanúságunk belőle fakadón ellenállhatatlan: „Mert miattal mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott tette a pusztulásra szánt föld közepén mint egy zord harcos. Vissza nem vonható parancsodat hordozta éles pallas gyanánt, ott állt, és betöltött mindent halállal, az eget érte, miközben a földön állt.” (Bölcs 18,14–16; vö. Jel 1,16; 19,13–15)

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Boldog Salkaházi Sára

Május 11.

Schalkház Sára édesapja korán elhunyt, édesanyja a Kassa központjában található Schalkház Szálló igazgatósági tagja volt, és e jövedelméből tartotta el három gyermekét.

Sára 1927-ben ismerkedett meg a Kassán letelepedő szociális testvérekkel. 1929-ben elfogadták jelentkezését a Szociális Testvérek Társaságába. Első fogadalmát 1930-ban tette le Szegváron.

1932 őszén áthelyezték Komáromba, ahol a karitász munkát irányította, emellett gyermekkönyvtárra felügyelt, hittant tanított, szerkesztette a *Katolikus Nő* című folyóiratot, kegytárgyüzletet vezetett, felügyelt a szegények menházában és családokat látogatott. Eszterházy Lujzával létrehozták a Katolikus Nőszövetséget. Sára 1937-ig a mozgalom országos vezetője volt. 1934-ben visszahelyezték Kassára, és mivel túlhajtotta magát, abban az évben nem tehetett fogadalmat.

1937-ben a brazíliai magyar bencések szociális testvéreket kértek missziós munkára. Slachta Margit főelőjáró (ismerve Sára testvér vágyait), nem tagadta meg e kérést. Hogy e terv valóra válhasson, Sárának először magyar állampolgárrá kellett válnia. Ezért Budapestre költözött.

Időközben a II. világháború miatt lehetetlenné vált a brazíliai misszióba utazás.

1940 pünkösdjén letelepedett örökfogadalmát. Nevét 1942-ben – amikor a németbarátság következtében sokan visszavették eredeti német nevüket – Salkaházira magyarosította.

A Szociális Testvérek

Társasága minden esztendővel közösen elarasztó nemzetiszocialista eszmék ellen. Ez komoly veszélyekkel járt, amit a testvérek tudatosan vállaltak. Sára 1941-től a Katolikus Dolgozó Nők és Leányok Szövetségének országos vezetője és a mozgalom lapjának szerkesztője volt. Három évig dolgozott itt, ez idő alatt öt új otthont alapított közel háromszáz férőhellyel. Elkezdte az első magyar Munkásnő Főiskola építését.

A testvérek kivették részüket az üldözöttek menekítéséből. Mintegy ezer ember köszönheti nekik az életét, közülük közel százan személyesen Sára testvérnek. A társaság összes budapesti és vidéki háza tele volt hamis papírokkal felszerelt bújtatókkal.

1944. december 27-én a nyilasok körülvették a Sára testvér vezetésével álló Bokréta utcai munkásnőotthont. Zsidók után kutattak, s négy gyanús személyt, valamint Bernovits Vilma hitoktatót őrizetbe vették. Sára testvért mint az otthon felelős vezetőjét szintén elhurcolták, s még aznap este, meztelenre vetkőztetve valamennyiüket a jeges Dunába lökték.

L. K.

MÁJUS 7., HÚSVÉT 5. VASÁRNAPJA (Boldog Gizella, Bendegúz, Gusztáv) – ApCsel 6,1–7 (Kiválasztottak hét jó hírben álló, Szentlélekkel eltelt férf.) – 1Pét 2,4–9 (Választott nép, királyi papság vagy-tok!) – Jn 14,1–12 (Én vagyok az út, az igazság és az élet.) – Zsolozsma: I. zsolttárhét – Énekrend: Ho 84 – ÉE 550, 416 Ho 89 – ÉE 110, Ho 134 – ÉE 555, Ho 88 – ÉE 107.

MÁJUS 8., HÉTFŐ (Győző, Mihály) – ApCsel 14,5–18 – Jn 14,21–26.
MÁJUS 9., KEDD (Gergely, Édua) – ApCsel 14,19–28 – Jn 14,27–31a.
MÁJUS 10., SZERDA – Avilai Szent János áldozópap és egyháztanító emléknappja (Ármin, Jób, Pálma) – ApCsel 15,1–6 – Jn 15,1–8.
MÁJUS 11., CSÜTÖRTÖK – Boldog Salkaházi Sára emléknappja (Ferenc, Fábíusz, Mirandola) – ApCsel 15,7–21 – Jn 15,9–11.

A hét liturgiája

A év

Gyöngyvirág) – ApCsel 8,5–8. 14–17 (Rájuk tették a kezüket, s azok megkapták a Szentlélek.) – 1Pét 3,15–18 (Test szerint ugyan megölték Jézust, de a Lélek szerint életre kelt.) – Jn 14,15–21 (Kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad majd nektek.) – Zsolozsma: II. zsolttárhét – Énekrend: Ho 85 – ÉE 552, 416 Ho 85 – ÉE 106, Ho 109 – ÉE 555, Ho 206 – ÉE 110.

MÁJUS 12., PÉNTEK – Szent Néreusz és Szent Achilleusz vértanúk vagy Szent Pongrác vértanú emléknappja – ApCsel 15,22–31 – Jn 15,12–17.

MÁJUS 13., SZOMBAT – A fatimai Boldogságos Szűz Mária emléknappja (Szervác, Imelda, Imola) – ApCsel 16,1–10 – Jn 15,18–21.

MÁJUS 14., HÚSVÉT 6. VASÁRNAPJA (Bonifác, Gyöngyi,

Az igazság kulcsa a megismerés

Találkozás az egyetemi és kulturális élet képviselőivel

A Szentatyát az egyetem bejáratánál Kuminetz Géza, a PPKE rektora és Cserey György, a kar dékánja fogadta, majd bekísérték az épületbe és együtt léptek a pódiumra.

Kuminetz Géza rektor köszöntő beszédében rámutatott: „Katolikus egyetemeken próbáljuk a teremtő és megváltó Istennek a teremtésbe és a kinyilatkoztatásba rejtett eszméi magvait megtalálni és rendszerezni ama holisztikus igazságfogalom alapján, ami a katolikus tudományeszményt jellemzi.”

Major Balázs, a PPKE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Régészettudományi Intézetének intézetvezető docense elmondta: „Egyetemünk nemzetközi viszonylatban is figyelemre méltó együttműködést folytat elsősorban a Közel-Kelet országaival, ahol nemcsak közös kutatási programokat működtet, de ahonnan hallgatók tucatjait is fogadja és képezi (...)”

Ezt követően az egyetem egyik diákja, Kocsis Dorottya, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Karának doktorandusza is tanúságot tett, aki arról szólt, számára a tanulmányok „Fides et ratio. Igényesség, tudományosság, kreativitás. Alázat egymás és a tudomány iránt.”

Felidézte, a szerzetesek évében kezdte meg egyetemi tanulmányait. „Szerzetesközösség által fenntartott gimnáziumból érkezve, szerzetesek szakkollégiumába költözve, szerzetesek szentmiséire járva... Akkor, az ünnepi év rendezvénysorozatán került a kezembe egy kiadvány, amelynek egy gondolata azóta szüntelenül előttem lebeg. »Ő általunk teremt. Éld hát a jelent, mert minden pillanatban a teremtő erő része vagy egy mozdulatban, amellyel isteni tervét a Világra írja!«”

Ferenc pápa az egyetemi és kulturális élet képviselőihez intézett beszédének elején kiemelte: hálás szívvel idézem fel a Duna folyását, amely összeköti és egyesíti ezt az országot sok más országgal, nemcsak földrajzi, hanem történelmi értelemben is...

Maga a kultúra szó a colere (coltivare), a megművelni igéből ered: a tudás mindennapi vetést jelent, amely a valóság barázdáiba hullva gyümölcsöt terem.

(...) Száz évvel ezelőtt Romano Guardini, a híres értelmiségi, aki a hit embere volt, egy, a vizeinek köszönhetően különlegesen szép vidéken járva értékes kulturális felismerésre jutott. Ezt írta: „Ezekben a napokban jobban megértettem, mint valaha, hogy a tudásnak két formája van (...), az egyik arra készlet, hogy elmerüljünk a tárgyban, és annak környezetében, hogy az ember, aki a tudást keresi, megpróbáljon benne élni; a másik ezzel szemben összegyűjti a dolgokat, szétbontja őket, dobozokba rendezi őket, uralmat és birtokot szerez fellettük, uralkodik rajtuk” (*Lettere dal Lago di Como. La tecnica e l'uomo – Levelek a comói-tótól. A technika és az ember*, Morcelliana, Brescia, 2022, 55). Megkülönbözteti az alázatos és kapcsolatot teremtő tudást, amely olyan, mint „az uralkodás, mely a szolgálat révén

valósul meg; a természet szerinti teremtés, amely nem lép át a megállapított határokon” (57. o.), az ismeret egy másik módjától, amely „nem megfigyel, hanem elemez (...)”, már nem merül el a tárgyban, hanem megragadja azt” (56. o.).

A megismerésnek ebben a második módjában „az ener-

doljunk ennek folyománya-ként a közösségi kötelekék el-sorvadására, aminek következtében a magány és a félelem úgy tűnik, hogy egzisztenciális élethelyzetből társadalmi élethelyzetté lesz. Hány és hány elszigetelt, nagyon „közösségi” és kevésbé közösségi ember él közöttünk, akik

hatású külső nem zár ki jelentéktelen belsőt” (Budapest, 1912, 21. o.). Ebben, a több mint egy évszázaddal ezelőtt született, bizonyos értelemben „profétai” könyvben egy olyan jövőt írnak le, amelyet a technológia ural, és amelyben a haladás nevében mindent uniformizálnak.

lom”, ahol a tudás arra hivatott, hogy kiszabaduljon a birtoklás és felhalmozás szűk korlátai közül, hogy kultúrává váljon, vagyis „művelése” legyen az embernek és az őt megalapozó viszonyoknak: a természetfeletti, a társadalommal, a történelemmel, a teremtéssel.

A II. Vatikáni Zsinat ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy „a kultúrának a személyiség teljes tökéletesedését, a közösség és az egész emberi nem javát kell szolgálnia. Éppen ezért úgy kell kiművelni a szellemet, hogy fokozódjék benne a képesség a csodálatra, a lényeglátásra, a szemlélődésre, az önálló ítéletalkotásra, továbbá a vallási, erkölcsi és szociális érzék kifejlesztésére” (*Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúció, 59.). Már az ókorban azt mondták, hogy a filozofálás kezdete a csodálkozás, az elcsodálkozás képessége. Ebben az összefüggésben nagyon nagyra értékelem szavaitokat. Így az Ön szavait is, Főtisztelendő Rektor Úr, amelyek szerint „minden igazi tudásban van tehát valami az írástudóból, a papból, a profétából és a misztikusból”, és „nemcsak érteni vágyunk a tudomány segítségével, hanem helyesen cselekedni is, vagyis emberséges, szolidáris civilizációt, fenntartható kul-

meri önmagát. A nyitottság, a mások felé való megnyílás olyan, mint egy tükör: jobban megismerem magam általa.

A kultúra elvezet minket önmagunk megismeréséhez. Erre emlékezett a klasszikus ókor gondolkodása, amelynek sosem szabad elhalványulnia. A delphoi jósa híres szavai jutnak eszünkbe: „Ismerd meg önmagad!” Ez az egyik kulcs-gondolat, amelyet búcsúzóul rátok szeretnék bízni. De mit is jelent megismerni önmagadat? Azt jelenti, hogy fel kell ismerünk határainkat, és ebből következően meg kell fékeznünk önelégültségben gyökerező önhittségünket. (...) A delphoi jósa felirata tehát egy olyan megismerésre hív bennünket, amely az alázatból, a korlátból, a korlátot elfogadó alázatból kiindulva fedezi fel csodálatos lehetőségeit, amelyek messze túlmutatnak a technológia lehetőségein. Önmagunk megismerése máshogy fogalmazva arra szólít fel, hogy egy erényes dialektikába integráljuk az ember törekénységét és nagyságát. Ennek az ellentétnek a csodájából születik a kultúra: soha nem megelégedett, mindig kereső, nyugtalan és közösségi, végezetében fegyelmezett és az abszolútumra nyitott. Kívánom, hogy az igazság ezen izgalmas felfedezésének művelői legyetek!

A másik kulcs-gondolat pedig épp az igazságra utal. Ez Jézus Krisztus egyik mondata: „Az igazság szabaddá tesz titeket” (Jn 8,32).

Magyarországon egymást követték azok az ideológiák, amelyek igazságként mutatkoztak be, de szabadságot nem adtak. És ez a veszély ma sem szűnt meg: gondolok itt a kommunizmusból a konzuminizmusba való átmenetre. Mindkét „izmus” közös vonása a szabadság hamis eszméje; a kommunizmus „szabadsága” olyan „szabadság” volt, amelyet rákényszerítettek az emberekre, amelyet kívülről korlátoztak, amelyben mások döntöttek; a konzuminizmus „szabadsága” pedig egy szabadelvű, hedonista, önelégedett „szabadság”, amely a fogyasztás és a tárgyak rabszolgáivá tesz bennünket. (...) Az igazságnak a kulcsa a szeretettől soha el nem szakadó, kapcsolatban maradó, alázatos és nyitott, konkrét és közösségi, bátor és alkotó megismerés. Ez az, aminek a művelésére az egyetemek hivatottak, és amit a hitnek táplálnia kell – mondta a pápa.

A beszéd után Kuminetz Géza rektor átadta a Szentatyának az egyetem ajándékát: egy különleges rózsafüzért, amit Tasi Benedek kutató-fejlesztő mérnök készített. Majd a jelenlévők együtt elmondták az Úr imáját, a Miatyánkot és Ferenc pápa Isten áldását kérte a jelenlévőkre.

A találkozó végén a Szent- atya kézfogással és személyes szavakkal köszönte meg az MKPK az apostoli út megvalósulásában részt vevő fő munkatársainak a segítséget és az együttműködésüket a szervezőkkel.

Sz. A.
Fotó: Lambert Attila

giák és az anyagok egyetlen cél felé haladnak: a gép felé” (58. o.), és „így az élőlény leigázásának technikája fejlődik ki” (59–60. o.). Guardini nem demonizálja a technológiát, amely jobb életet és kommunikációt tesz lehetővé, és számos előnnyel jár, de figyelmeztet annak kockázatára, hogy az élet szabályozó elvévé, ha nem uralkodójává válhat. Ebben az értelemben felismer egy nagy veszélyt: „Az ember elveszíti mindazt a belső kötődését, amely a természettel összhangban álló egységes mértéket és kifejezési formákat biztosít számára”, és „miközben belső lényében körvonalak, mérték- és irány-nélkülivé vált, önkényesen határozza meg céljait és az általa uralt természeti erőket azok megvalósítására kényszeríti” (60. o.). Az utókornak pedig egy nyugtalanító kérdést hagy hátra: „Mi lesz az étellel, ha ilyen igába kerül? (...) Mi lesz (...), ha szembeke- rülünk a technológia uralkodó kényszerével? Az élet mára már a gépek rendszerébe van foglalva. (...) Egy ilyen rendszerben megmaradhat-e az élet életnek?” (61. o.).

Maradhat-e élet az élet? Ezt a kérdést, különösen is itt, ahol az információs technológiát és a „bionika tudományát” kutatják, helyénvaló feltenni. Valóban, amit Guardini felismert, az ma is nyilvánvalónak látszik: gondoljunk csak az ökológiai válságra, melynek során a természetet egyszerűen csak reagál arra az esz-közszerű bánásmódra, ahogyan kezeljük. Gondoljunk a korlátok hiányára, a „meg tudod tenni, tehát szabad” logikájára. Gondoljunk arra a törekvésre is, amely nem az embert és kapcsolatait, hanem az embert mint a saját igényeire összpontosító, nyereséget hajszoló és a valóságot mohón megragadni vágyó egyént állítja a középpontba. És gon-

mintegy ördögi körben a technológia vigaszaihoz folyamodnak, hogy kitöltsék azt az ürességet, amelyet éreznek, és

A gépekkel kapcsolatba kerülő ember egyre inkább egysíkúvá válik, miközben a közösségi élet szomorúvá és rit-

egyre eszeveszettebben kergetik ezeket, miközben a kegyetlen kapitalizmus rabszolgái lesznek, és saját gyengeségeik még fájdalmasabbá válnak abban a társadalomban, amelyben a külső gyorsaság kéz a kézben jár a belső törekénységgel. Ez a dráma! Ezzel nem akarok pesszimizmust kelteni – ez ellentétes lenne azzal a hittel, amelyet örömmel válllok –, hanem elgondolkozni szeretnék a „létezés és a birtoklás önhittségén”, amelyet Homérosz már az európai kultúra hajnalán is fenyegetésként ismert fel, és amelyet a technokrata paradigma tovább súlyosbít, az algoritmusok olyasféle használatával, amely emberség további szét-esésének veszélyét jelentheti.

Egy általam már többször idézett műben, *A világ ura* című regényében Robert Benson megállapítja, hogy „különbség van külső és belső nagyság között és hogy nagy-

kává lesz. Ebben a Benson által leírt fejlett, de komor világban, ahol mindenki érzéketlennek és érzésnélkülinek tűnik, kézenfekvő a betegek leselejtezése és az eutanázia alkalmazása, valamint a nemzeti nyelvek és kultúrák eltörlése az egyetemes béke érdekében, ami a valóságban a beleegyezés kioroszakolásán alapuló üldözéssé válik, olyannyira, hogy az egyik főszereplő megállapítja: „a világ csodálatosan élénknek látszik, de mintha minden ideges volna, mintha felforrna” (122. o.).

Azért vállalkoztam erre a komor vizsgálódásra, mert a kultúra és az egyetem szerepe ebben a kontextusban érvényesül a legjobban.

Az egyetem ugyanis, amint azt már a neve is jelzi, az a hely, ahol a gondolat születik, növekszik és érlelődik, nyitott és szimfonikus; nem egyhangú, nem zárt, hanem nyitott és szimfonikus. Ez az a „temp-

„Legyetek befogadók és az imádság emberei!”

Ferenc pápa a püspökökkel, papokkal, diakónusokkal, szerzetesekkel, papnövendékekkel és lelkipásztori munkatársakkal találkozott a Szent István-bazilikában magyarországi látogatásának első napján, április 28-án délután.

Miután kis Fiajával megérkezett, a templom bejáratánál Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek, Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke és Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök, a bazilika plébánosa fogadta a pápát, aki meglepetésként a találkozó végén körbement a téren, és köszöntötte a jelenlévőket.

Ferenc pápa szokásához híven szeretettel üdvözölte a bazilikában azokat, akik mellett elhaladt. Hosszabban elidőzött a kerekesszékes Kardos Mihály atya mellett, aki betegsége miatt mindkét lábát elvesztette, és egy hajléktalankat ápoló kórházban végzi papi szolgálatát. A Szentatyá kezét csókolta neki.

Ünnepélyes és imádságos légkörben várták Ferenc pápát a bazilikában jelen levők. A Szent Efrém Férfiak megszólalása után a rózsafüzér dícsőséges titkait imádkozták. A zenei műsorban közreműködött az In Medias Brass kamarazenekar, Virágh András Gábor és Szotyori Nagy Gábor orgonaművészek, az Egyetemi templom Don Bosco Enekara Benyus Sándor és Bakonyiné Marton Katalin vezetésével, valamint a Szent István-bazilika kórusa Farkasházi Dávid vezetésével.

Veres András püspök a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai, a papok, a szerzetesek, a pap- és szerzetesnövendékek, valamint a katekéták nevében háláját fejezte ki, amiért másfél év elteltével ismét hazánkban köszönhetik a Szentatyát, megtapasztalhatják „pásztori közelségét”, szeretetét. Hangsúlyozta, hogy a pápa által korszakváltásnak nevezett változásoknak nemcsak szemléltői kívánunk lenni, hanem az evangélium tanításával tevékenyen részt is akarnak venni abban. Az Egyház előtt álló kihívások felsorolása után a vallási élet reményteljes megnyilvánulásaira hívta fel a figyelmet. „Örömmel vesszük, ha több évtizedes lelkipásztori tapasztalatai alapján is útmutatással segít bennünket ezen az úton. Szeretnénk ebben a változó világban hitelesen tanúságot tenni arról, hogy nekünk Krisztus a jövőnk” – jelentette ki Veres András, és biztosította Ferenc pápát a magyar Egyház történelmi hűségéről és

szeretéről. Beszéde végén az MKPK elnöke ajándékot adott át a Szentatyának, a máriapócsi kegykép másolatát.

Brenner József szombathegyi egyházmegyes pap, a vértanú Boldog Brenner János testvéröccse a papság nevében köszöntötte Ferenc pápát. Elmondta, hogy hatvanhat éve fogadta a pápát, aki meglepetésként a találkozó végén körbement a téren, és köszöntötte a jelenlévőket.

Fotó: Wagner-Csapó József

és a keresztekért, amelyek nem lehúzzák az embert, hanem fölemelik. „Hálás vagyok Istennek, hogy már papi hivatásom kezdetén megszabadított a kishitűségtől, és képessé tett elfogadni a lehetetlen helyzeteket, mert ő éppen azokból tudja a legtöbbet kihozni” – mondta. Kifejezte örömét a papi szolgálatért, a bizánci rítusért, a templomokért, az ikonokért, a dallamokért, a könyörgésekért, amelyek Istenhez emelik a lelkét.

Liszt Ferenc Ave Mariája hangzott fel, majd Hernády Krisztina domonkos szerzetes nővér vallott hivatásáról. Kis-lány korában nagymamáját az Árpád-házi szentekről hallgatva született meg szívében a vágy, hogy ő is szent legyen. Ám fiatal korában perlekedni kezdett Jézussal, eleinte nem volt elragadtatva attól, hogy

és a keresztekért, amelyek nem lehúzzák az embert, hanem fölemelik. „Hálás vagyok Istennek, hogy már papi hivatásom kezdetén megszabadított a kishitűségtől, és képessé tett elfogadni a lehetetlen helyzeteket, mert ő éppen azokból tudja a legtöbbet kihozni” – mondta. Kifejezte örömét a papi szolgálatért, a bizánci rítusért, a templomokért, az ikonokért, a dallamokért, a könyörgésekért, amelyek Istenhez emelik a lelkét.

Liszt Ferenc Ave Mariája hangzott fel, majd Hernády Krisztina domonkos szerzetes nővér vallott hivatásáról. Kis-lány korában nagymamáját az Árpád-házi szentekről hallgatva született meg szívében a vágy, hogy ő is szent legyen. Ám fiatal korában perlekedni kezdett Jézussal, eleinte nem volt elragadtatva attól, hogy

Jézus a szeretetességre hívja. Egy ferences nővér és egy piarista atya segítségével ismerte fel, milyen örömteli Istennel közvetlen, személyes kapcsolatban lenni, és lassan kitisztult előtte, hogy az önátadás útja számára Szent Domonkos útja. Hódmezővásárhelyen él és tanít, ahol szembesül az emberek fizikai és különösen lelki mélyszegénységével, s azzal is, hogy emellett ott van a szívükben a jóra való nyitottság. Nővértársaival azon munkálkodnak, hogy Isten eszközei legyenek, akiket keresztül meg tudja mutatni az itt élők számára az evangélium örömét.

A világi lelkipásztori munkatársak, az igeliturgiát végzők, az áldoztatók, a lektorok, az akolitusok, a katekéták nagyszámú közösségének üdvözlését Pavelczak-Major Dorina, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Hitoktatási Bizottságának szakmai főmunkatársa adta át Ferenc pápának. Hangsúlyozta, szolgálatukat nagy örömmel végzik Egyházunk nevében és megbízásából. Mindennap szembesülnek azzal a ténnyel, hogy az emberségben való megmaradásnak nincs más útja, mint Jézus Krisztus, az Isten Fia, a Megváltó követése. „Egyre nagyobb szükség mutatkozik a kérügmatis jelenlétre, amely a narráción, a kommunikáción keresztül jut el embertársainkhoz, és emiatt a szolgálatkor azt minél hatékonyabban kell megvalósítanunk a mindennapokban” – fogalmazott. Elmondta, hogy a Szentatyától kapott rendelkezések nagy segítségét jelentenek számukra. Végül hálát adott azért, hogy, mint az apostolok, megélhetik: Jézus Krisztus a jövőnk, ő az út, az igazság és az élet.

Fotó: Lambert Attila

A tanúságtételek és üdvözlések elhangzása után Ferenc pápa elmondta beszédét, s közben többször személyes, közvetlen hangon fordult a papokhoz, szerzetesekhez, lelkipásztori munkatársakhoz. Végül latinul elimádkozta a *Miatyánkot*, majd kezébe vette, és megcsókolta a Szent Jobbot. A templomból kifelé menet is üdvözölte a résztvevőket, majd a téren – nem várt módon – hosszan körbejárt a jelenlévők között, és köszöntötte azokat, akik a bazilika előtt, kivetítőről követték a találkozást.

A Szentatyá a bazilikában mondott beszédében örömét fejezte ki, hogy ismét hazánkba jöhetett, miután részt vett az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson. „Köszönöm Veres püspök úrnak a hozzáam intézett üdvözlését, és hogy ezekkel a szavakkal tol-

Fotó: Lambert Attila

mácsolta a magyarországi katolikusok vágyát: »Szeretnénk ebben a változó világban hitelesen tanúságot tenni arról, hogy nekünk Krisztus a jövőnk.« Krisztus. Nem azt mondja: »a jövő Krisztus«, hanem: »nekünk Krisztus a jövőnk«. Ne keverjük össze a kettőt!

Ez az egyik legfontosabb feladat, amely előttünk áll: korunk változásait és átalakulását értelmezni, és megpróbálni a lelkipásztori kihívásokkal a lehető legmegfelelőbb módon szembenézni. Krisztussal és Krisztusban! Semmit sem Krisztuson kívül, semmit sem Krisztustól távol!

Ez akkor lehetséges, ha Krisztusra mint jövőnkre tekintünk: ő »az Alfa és az Omega (...), aki van, aki volt és aki eljő, a Mindenható« (Jel 1,8), a kezdet és a vég, az emberi történelem alapja és végső célja. Ha e húsvéti időben

annak dicsőségét szemléljük, aki »az Első és az Utolsó« (Jel 1,17), akkor megláthatjuk a világunkat időnként megrozó viharokat, a gyors és folyamatos társadalmi változásokat és a hit válságát is Nyugaton, de azzal a látással, amely nem enged a csüggedésnek, és nem veszíti szem elől a húsvét középpontját: a feltámadt Krisztust, aki a történelem középpontja és a jövő. Életünk, bármennyire törekeny is, szilárdan az ő kezében van. Ha erről megfeledekezünk, akkor mi, lelkipásztorok és világi hívők emberi eszközöket és megoldásmódokat fogunk keresni, hogy megvédjük magunkat a világtól, bezárkózva kényelmes és békés vallási oázisainkba; vagy éppen ellenkezőleg, alkalmazkodunk a világiasság változó szeljárásaihoz, akkor pedig kereszténységünk elveszíti erejét, és

lium új látást ad nekünk, megajándékoz a megkülönböztetés kegyelmével, hogy egyszerre befogadó magatartással és a prófécia lelkével lépünk be korunkba. Vagyis a prófécia nyitott befogadással. Nem szeretem a »prófétai« jelzést használni, túl sokszor használjuk. A főnevet használjuk: prófécia. A főnevek válságát éljük át, és oly gyakran nyúlunk a mellénevekhez. Nem! Prófécia! Befogadó magatartással, nyitott lélekkel, és próféciaival a szívünkben!

Ennek kapcsán szeretnék röviden utalni egy gyönyörű képre, amelyet Jézus használt: a fügefá képre (vö. Mk 13,28–29), amely a jeruzsálemi templommal összefüggésben jelenik meg. Azokat, akik annak gyönyörű köveit csodálták, és így egyfajta világias konformizmusban éltek, biztonságukat a szent térbe és annak ünnepélyes pompájába helyezte, Jézus arra figyelmeztette, hogy itt a földön minden bizonytalan, és kő kövön nem marad, de amikor minden elmúlik, amikor az emberi templomok leomlanak, és heves üldözések támadnak, akkor „majd meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőkön nagy hatalommal és dicsőséggel” (vö. Mk 13,26). És itt hív meg bennünket arra, hogy a fügefát szemléljük: »Vegyetek példát a fügefáról!« (...). Arra kapunk tehát meghívást, hogy gyümölcsöt termő növényként használjuk fel a nekünk adott időt, annak változásaival és kihívásaival együtt, mert mindezeket keresztül – mondja az evangélium – az Úr közeledik. (...)

Próféciaival végzett befogadásra kaptunk meghívást. Próféciaival végzett befogadás azt jelenti, hogy megtanuljuk felismerni Isten jelenlétének jeleit a való világban, még ott is, ahol nem jelenik meg kifejezetten a keresztény szellem jegyében, vagy ahol kihívás vagy kérdés formájában érkezik. Ugyanakkor mindent az evangélium fényében kell értelmeznünk, anélkül, hogy elvilágiasodnánk – erre vigyázzatok! –, a keresztény prófécia hirdetőiként és tanúiként.

A világiasságba süllyedés talán a legrosszabb, ami egy keresztény közösséggel történhet! Azt látjuk, hogy még ebben az országban is, ahol a hit hagyománya szilárdan gyökeret vert, tanúi vagyunk

Fotó: Merényi Zita

talatai alapján is útmutatással segít bennünket ezen az úton. Szeretnénk ebben a változó világban hitelesen tanúságot tenni arról, hogy nekünk Krisztus a jövőnk” – jelentette ki Veres András, és biztosította Ferenc pápát a magyar Egyház történelmi hűségéről és

kusnak született, és hogy az Úr belé helyezte a papi hivatás csíráját. Hálát adott családjáért, a gyermeke várakozásukért és annak beteljesüléséért, örökbefogadott gyermeükért és az utána született további gyermeükért, köztük Down-szindrómás fiukért,

az elvilágiasodásnak és az azt kísérő jelenségek terjedésének, mely veszélyezteti a család egységét és szépségét. (...) Így megjelenik az a kísértés is, hogy megmerevedjünk, bezárkózzunk, és »harcos« hozzáállást vegyünk fel. Pedig ez a valóság lehetőségeit is hordozhat számunkra, keresztnyek számára, hogy feltegyük magunknak a kérdést: ezek a kihívások miként léphetnek párbeszédbe az evangéliummal, hogy új utak, eszközök és nyelvek keresésére indítsanak. Ebben az értelemben jelentette ki XVI. Benedek, hogy a szekularizáció különböző korszakai az Egyház segítségére voltak, mert »lényegesen hozzájárultak belső megtisztulásához és reformjához«.

(...) Az Egyházban belső nehézségekből sincs hiány. Különösen a papok túlterheltségét szeretném kiemelni. Egyrészt a plébániai és a lelkipásztori élet követelményei sokrétűek, másrészt a hivatások száma csökken, és a papok kevesen vannak, sokan közülük előrehaladott korúak, és a fáradtság jelei mutatkoznak rajtuk. Ez sok európai ország közös valósága, amellyel kapcsolatban fontos, hogy mindenki – lelkipásztorok és világi hívők egyaránt – érezze a közös felelősséget: mindekelőtt az imádságban, hiszen a válaszok az Úrtól, és nem a világtól jönnek, a tabernakulumból, nem pedig az internetről. Aztán a hivatásokért végzett lelkipásztori munkaszünetében, keresve annak a módját, hogy a saját megszentelődés útján is lelkesen felkínáljuk a fiataloknak Jézus követésének a varázsát.

morú, ha megosztottak vagyunk, mert ahelyett, hogy egy csapatként játszanánk, az ellenség játékát segítjük: a sátn bomlaszt, a sátn művésze a bomlasztásnak, ez a specialitása!

(...) A hitéletet, a hívő magatartásmódot nem lehet ideológiára redukálni: ez a sántától való! (...) Merüljünk el az evangélium szellemében, verjünk gyökeret az imádságban, különösen a szentségimádásban és Isten igéjének hallgatásában, törekedjünk az élethosszig tartó tanulásra, ápoljuk a testvériséget, a közelséget és az egymásra való odafigyelést! Nagy kincs bir-

Fotó: Lambert Attila

tokába jutottunk, ne pazaroljuk el az evangéliumhoz képest másodlagos értékeket hajszolva!

Itt hadd figyelmeztesselek benneteket: óvakodjatok a pletykálástól, a püspökök közötti, a papok közötti, a szerzetesnők közötti, a világi hívők közötti fecsegéstől! (...) A pletyka rombol. Olyan szép dolgoknak tűnik a fecsegés, édes, mint a cukorka, jó dolog

és nem kritizál, szolgál és nem pletykál. Ez a magatartás felkészít bennünket a befogadásra, olyan befogadásra, amely prófécia."

A pápa megemlékezett Szent Mártonról is: „Az ő gesztusa, amellyel megosztotta köpenyét a szegénnyel, sokkal több, mint a szeretet cselekedete: egy olyan Egyház képe, amely felé törekednünk kell, amit a magyar Egyház Európa szívében próféciaként hordozhat: az irgalmasság és közelség felmutatása. De szeretnék megemlékezni Szent Istvánról is, akinek ereklyéje itt van mellettem: ő, aki először bizta Isten Anyjára a

nemzetet, aki elszánt, evangéliumhirdető ténitő volt, kolostorok és apátságok alapítója, képes volt arra is, hogy mindenkit meghallgasson, és mindenkiel párbeszédet folytasson, tudott gondoskodni a szegényekről: csökkentette adójukat, és áruhában osztott alamizsnát, hogy ne ismerjék fel.

Ilyen Egyházzal kell álmodnunk: olyan Egyházzal, amely képes meghallgatni, párbeszédet folytatni, a gyengébbekre odafigyelni.

Kedves testvéreim, Krisztus a jövőnk, mert ő irányítja a történelmet, ő a történelem ura. Erről szilárdan meg voltak győződve hitvallóitok: megannyi püspök, pap, szerzetes és szerzetesnő, akik az ateista üldözés alatt vértanúhalált haltak; ők tanúsítják a magyarság sziklaszilárd hitét. Ez nem túlzás, meggyőződésem, hogy sziklaszilárd hitek van, és hálát adunk Istennek érte. Szeretnék megemlékezni Mindszenty bíboros úrról, aki hitt az ima erejében, olyannyira, hogy szinte szálóigeként idézik szavait: »Ha van egymillió imádkozó magyar, nem félek a holnaptól!« Legyetek befogadók, legyetek tanúi az evangélium ígéretének, de mindenekelőtt legyetek az imádság emberei, mert a történelem és a jövő ettől függ! Megköszönöm hiteket és hűségüket, mindazt a jót, amik vagytok, és amit tesztek. És nem tudom elfelejteni az angolkisasszonyok közösségébe tartozó magyar nővérek bátor és türelmes tanúságát, akikkel Argentínában találkoztam, miután a vallásüldözés idején elhagyták Magyarországot. Tanúságtévő, csodálatos nők voltak! Tanúságtételükkel annyi jót tettek velem. Imádkozom értetek, hogy a hit nagyszerű tanúinak példáját követve sose győzzön le benneteket a közepszerűségbe süllyesztő belső fáradtság, és örömmel haladjatok előre. És kérlek benneteket, hogy továbbra is imádkozzatok értem!"

Thullner Zsuzsanna

„Megcsókolta a kezem, potyogtak a könnyeim”

A kerekesszékes Mihály atya találkozása a pápával

Április 28-án, magyarországi apostoli látogatásának első napján a Szentatya az egyházi szolgálattevőkkel és munkatársakkal találkozott a Szent István-bazilikában. Miközben kerekesszékesen haladt az oltár felé, különleges találkozással ajándékozta meg a szegedi Kardos Mihály atyát, aki betegsége miatt mindkét lábát elveszítve maga is kerekesszékesben érkezett.

Szintén nagy hatással volt rá a kecskeméti Piarista Gimnázium, valamint a ferencesek, különösen Pietrelcinai Pio, továbbá Charles de Foucault és Don Bosco lelkiisége.

Papi pályája során mindig nagy jelentőséggel bírt számára a hívek közössége, a velük való közvetlen lelkipásztori kapcsolat. Meghatározó volt számára Pio atya gondolata: „Merjünk élni az élő Jézussal!”

Kérdésünkre Mihály atya, akit Serfőző Levente, a Szeged-Csanádi Egyházmegye oktatási püspöki helynöke kísért el a találkozóra, elmesélte: „Amikor jött közepem elé a bazilikában, én ott voltam a szélén. Megállította az őt toló segítőjét, és először megfogta, majd megcsókolta a kezem. És megáldott. Odaajándékoztam neki a róla szóló, *Álmodjunk együtt – Út egy jobb jövő felé* című könyvet. Azzal váltunk el, hogy azt mondta, imádkozzunk érte.”

Arra a kérdésünkre, hogy Mihály atya hogyan élte meg a találkozást, csak ennyit mondott: „Potyogtak a könnyeim. Tudtam eddig is, hogy jó ember, de arra nem számítottam, hogy ennyire, hogy még engem, tolókcis testvérét is figyelemre méltat, odajön és odahajol hozzám. Egy életre hálás vagyok.”

Kardos Mihály 1946. november 18-án született Szegeden. 1969. november 23-án szentelt pappá Udvardy József püspök a Szeged-Csanádi Egyházmegye szolgálatára. Több plébánián is tevékenykedett. Lelkiiségét meghatározta gyermekkorában a jezsuiták, akiknek szegedi templomában ministrált, és ahol bér-málásakor kapta a papi hivatást, tízévesen.

Elhatalmasodó cukorbetegsége miatt az elmúlt években mindkét lábát elveszítette, így kerekesszékesben kényyszerült. Ezzel együtt derűs, szeretetteljes személyiséggel, mélyen imádságos lelkületével, az Úr Jézusba vetett hitével maga köré vonzza a híveket. Misézik, gyóntat, és hetente bibliakört vezet szülővárosában.

Saját elhatározásából a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Szegedi Hajléktalanellátó Központjában él, holott az egyházmegye saját idősothonát is választhatná. Úgy érzi, papi, lelkipásztori hivatásának egyfajta kiteljesedése, hogy a hajléktalanok között él, osztozik sorsukban, pásztorként kísérheti őket.

Kuzmányi István

Fotó: Merényi Zita

(...) Szép, amit Krisztina nővér a »Jézussal való perlekedésről« mondott. Nehezen alakult az ő hivatása, hiszen ahhoz, hogy domonkos lehessen, először egy ferences pap segítette, aztán a jezsuiták a lelki gyakorlatokkal, és végül domonkos lett. Úgyes vagy! Szép utat jártál be!

(...) Köszönetet mondok a diakónusoknak és a katekétáknak is, akiknek döntő szerepük van a hit átadásában a fiatalabb nemzedékeknek és mindazoknak, tanároknak és nevelőknek, akik nagylelkűen munkálkodnak az oktatás területén: köszönöm, nagyon szépen köszönöm!

Engedjétek meg, hogy elmondjam: a lelkipásztori munka akkor lesz gyümölcsöző, ha képesek vagyunk megélni azt a szeretetet, amelyet az Úr parancsolt nekünk, és amely az ő Lelkének ajándéka.

Ha távolságtartónak vagy megosztottnak mutatkozunk, ha megcsontosodunk álláspontjainkban és csoportosulásainkban, akkor nem fogunk gyümölcsöt teremni. (...) Szó-

másokról fecsegni. Az ember gyakran beleesik. Vigyázzatok, mert ez a rombolás útja!

(...) A megszólás ellen van egy jó orvosság: például az ima; de van egy másik jó orvosság is: megharapni a nyelvünket. Tudtátok ezt? Harapjátok meg a nyelveket, és ne pletykáljatok! Rendben?

És még egy dolgot szeretnék mondani a lelkipásztoroknak: az Atya arcát mutassátok meg Isten szent népének, és alakítsátok ki a családi lelkiületet – ne legyünk merevek, hanem irgalmas és könyörületes tekintettel és megközelítéssel éljünk. (...) Isten első stílusa a közelség. (...)

Boldog János anyai szenvedést élt át, hogy könnyen megtehetné volna, hogy haragot tart, bezárkózik, merevvé válik. Ehelyett jó pásztor volt. Erre van szükségünk mindannyiunknak, különösen a papoknak: irgalmas tekintetre, együttérző szívre, mely mindig megbocsát, újra és újra megbocsát, amely segít az újrakezdésben, befogad és nem ítélkezik, nem zavar el, bátorít

A Szentatya a Szent István-bazilikánál

Az igazi hit kockáztat, kilép a világba

Magyarországi apostoli látogatásának második napján, április 29-én, szombaton reggel Ferenc pápa magánlátogatást tett a Vakok Boldog Batthyány-Strattmann László Otthonában. Ezt követően a Rózsák terei Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban szegényekkel és menekültekkel, valamint az őket támogató szervezetek tagjaival találkozott.

A templomban hatszázán, a kertben ezen várták imádkozva, énekekkel a Szentatyát. A szegényeket támogató szervezetek, közösségek – a Katolikus Karitás, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, a Katolikus Szeretetszolgálat, a Csak Egyet Szolgálat, a Sant'Egidio közösség, az Új Jeruzsálem Katolikus Közösség, a Szeretet Misszionáriusai, a Jezsuita Karitatív Szolgálat – nevében egy-egy imádság hangzott el. Az Árpád-házi Szent Erzsébet-templom kántora, Melis Mihály Márk orgonajátékával teltek a várakozás utolsó percei.

A pápát már a templomkertben is várták a szegények, majd a bejáratnál Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, a Katolikus Karitás püspök elnöke fogadta.

Spányi Antal köszöntőjében elmondta: „Ebben az Árpád-házi Szent Erzsébet, a karitás védőszentje tiszteletére épült templomban a kegyelem kiváltságos perceként éljük meg a találkozás lehetőségét a szegényekkel és az elesettekkel, a mások szeretetére szorulók és az őket krisztusi szeretettel támogatókkal, akiket a krisztusi szeretet ölel itt egybe.”

Fürtösné Kanalas Brigitta egy nélkülöző család háláját fejezte ki a szeretetszolgálatért a Görögkatolikus Egyháznak. Nélkülözésben élt már gyerekként is, majd tizenhét évesen férjhez ment. Három gyermekük született, a férje inni kezdett, így az asszony egyedül tartotta el a családot, egy romos házba költöztek. A gyámhatóság el akarta venni a gyerekeket, de szerencsére sokan próbáltak segíteni rajtuk, összefogott értük a helyi görögkatolikus egyház. Ő bízott az Úrban, kérte a Szűzanya segítségét. Munkát kapott a görögkatolikus iskolában, egy üresen álló

egyházi ingatlanba költöztek, és végül sikerült vennie egy kis házat a családnak. Megvallotta, hogy a lelke viszont háborgott, ártani akart azoknak, akik neki ártottak. Férje kórházba került, a gyerekek sírtak, ő pedig

renc pápának, amiért hallatja a hangját a békéért, és kiáll a háború áldozataiért.

„A gyermekeink hálából egy dallal készültek a magyar karitás munkatársainak, amit most szeretnénk

Kunuszabó Zoltán állandó diakónus és Kunuszabóné Pataki Anna, a Csak Egyet Szolgálat alapító vezetője hajléktalan barátaikkal együtt érkeztek a találkozásra. Bemutatták a Szentatyának az Új Jeruzsálem Katolikus Közösség Csak Egyet Szolgálatát.

Ferenc pápa a tanúságtételeket követően beszédet elmondta, majd üdvözölte a jelenlévő segítő szervezetek képviselőit és a szendrőladi roma kórust, amely áldást énekelt az egyházfőnek.

Ferenc pápa beszédében hangsúlyozta: „A szegények és a rászorulóknak állnak – ezt soha ne feledjük! – az evangélium középpontjában: Jézus ugyanis azért jött, hogy »örömhírt vigyen a szegényeknek« (Lk 4,18). Ez izgalmas kihívás elé állít bennünket, hogy az általunk vallott hit ne legyen egy életidegen szekta foglya, és ne váljon áldozatává egyfajta »lelki egoizmusnak«, vagyis egy olyan lelkiségnek, amelyet a saját belső nyugalmam és elégedettségem érdekében alakítok ki. Az igazi

hogyan saját életünkkel a szeretet nyelvével beszéljük. Ahogy Szent Pál mondja, szólhatunk bár nyelveken, bírhatunk bölcsességgel és gazdagsággal, ha nincs bennünk szeretet, semmink sincs, és semmik vagyunk (vö. 1Kor 13,1–13).”

Arról is beszélt, hogy aki Istenhez köti magát, mint Assisi Szent Ferenc, akinek életéből Szent Erzsébet ihletet merített, az megnyílik a szegények iránti szeretetre. „Ha valaki azt állítja, hogy: »Szeretem az Istent«, de testvérét gyűlöli, az hazug. Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, nem szeretheti az Istent sem, akit nem lát” (1Jn 4,20). A pápa többek között köszönetét fejezte ki a magyar Egyháznak a tevékeny szeretet mellett elkötelezettségéért, odaadottságáért: „létrehozhatok egy olyan hálót, amely összeköti a sok lelkipásztori munkatársat, a sok önkéntest, a plébániai és egyházmegyei karitászokat, de az imacsoportokat, a hívők közösségeit, a más felekezetekhez tartozó szervezeteket is, egyesítve őket abban az ökumenikus közösségben, amely éppen a szeretetből fakad. (...) Köszönöm, hogy – nemcsak nagylelkűen, hanem lelkesen is – oly sok menekültet fogadtatok be Ukrajnából!”

Az egész Egyházra vonatkozik – folytatta –, hogy „nem elég csak kenyert adni, ami a gyomrot táplálja, hanem az ember szívét is táplálni kell. A tevékeny szeretet nem pusztán anyagi és szociális segítségnyújtás, hanem az egész emberre figyel, és Jézus szeretetével talpra akarja őt állítani: olyan szeretet, amely segít visszanyerni szépségünket és méltóságunkat.

A tevékeny szeretet, a jótékonykodás azt jelenti, hogy van bátorságunk az emberek szemébe nézni! Meg kell érinteni a másikat, rá kell nézni a másokra! És így, az érintéssel és a ránézéssel elindulsz egy úton, egy közös úton azzal a rászorulóval, s ez ráébreszt arra, hogy te magad is mennyire rászoruló vagy, mennyire rászorulsz az Úr tekintetére és kezére.

Testvéreim, arra bátorítalak benneteket, hogy mindig a szeretet nyelvével beszéljétek!” – nyomatékosította üzenetét a pápa.

Thullner Zsuzsanna

kérte az Urat, hogy tartsa életben az apjukat, mert a gyerekeknek szükségük van rá. Meglátogatta férjét a kórházban, akinek onnantól kezdve napról napra javult az állapota. Brigitta úgy érzi, ez volt az a pillanat, amikor végleg kiengesztelődött, és teljesen belesimult Isten tenyerébe.

Ezután Jakovlev Oleg és családja kapott szót, akik az Ukrajnából menekülők, a háborútól szenvedők nevében osztották meg történetüket. 2022 májusában Dnyipropetrovskban éjjelenként rakéták robbantak, épületek omlottak össze. Úgy döntöttek, hogy öt gyermekükkel elköltöznek innen. Oleg, az édesapa negyvenhat évvel ezelőtt katonai szakácsként szolgált Magyarországon, és azóta is él emlékezetében a magyarok vendégszeretete, kicsit tud is magyarul, ezért ide jöttek. Sokan segítettek nekik, és a Katolikus Karitás Integrációs Központjában is szeretettel fogadták őket: „Számunkra Magyarország egy új élet, egy új esély kezdete volt. Itt befogadtak bennünket, és új otthonra leltünk.” Jakovlev Oleg kifejezte háláját Fe-

eljátszani a Szentatyának is. Ebben dalban a családnak szándéka szerint az áldozatok iránti tisztelet, a segítőknek szóló hála, a béke iránti vágy

és az ima egyszerre csendül fel” – zárta tanúságtételét, majd két gyermekük, Daniil harmonikán, Maria szaxofonon játszott.

hit ezzel szemben az, amely kényelmetlen, amely kockáztat, amely kilép a világba, hogy találkozzon a szegényekkel, és képessé tesz arra,

Együtt éltetve a Titokzatos Testet

Ferenc pápa magyarországi apostoli útja második napján, április 29-én, szombaton délelőtt, miután a Rózsák terei szegényekkel és menekültekkel találkozott, a közeli Istenszüllő Oltalma-templomba látogatott, hogy kifejezze közelségét a görögkatolikus közösség felé.

A görögkatolikus templomban már a Szentatyá érkezése előtt megkezdődött a szertartás: akathiszt himnuszt énekeltek, amit a pápa érkezésekor megszakítottak.

Ferenc pápát a templom ajtajában Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita fogadta, majd együtt vonultak az ikonosztás elé, ahol Orosz Atanáz miskolci és Szocska A. Ábel nyíregyházi megyéspüspök is üdvözölte.

Köszöntőbeszédében Kocsis Fülöp érsek-metropolita úgy fogalmazott: „Szent II. János Pál pápától tanultuk azt a fontos igazságot, hogy Krisztus Egyháza két tüdővel lélegzik, Kelet és Nyugat lelke együttesen élteti a Titokzatos Testet. Ez a költői és teológiai kép itt, ezen a téren különösen is érvényesül. Egymás mellett áll két templom, egymás mel-

lett él két közösség, a római és a görögkatolikus. A mai látogatással óriási megerősítést kaptunk, hogy a Katolikus Egyháznak mi is egyenértékű tagjai vagyunk. Ígéretet teszünk arra, hogy miközben Krisztust keressük és hirdet-

jük, egyházi létünkben az egység hordozói és építői leszünk. Ezt mindenekelőtt buzgó imádsággal szeretnénk munkálni. Ezt tartjuk legfőbb

füzeret. A keleti Egyház rózsafüzérével, a csotkival a Jézus-ímat szókták imádkozni. Nem első alkalommal kapott a Szentatyá ilyen liturgikus tárgyat a Magyar Görögkatolikus Egyháztól, hiszen egy harmincharom szemből állót már korábban készítettek neki a sajpálfalai nővérek.

Ezt a mostani, százszemes csotkit fiatalok készítették a pápának. A mestere Lesku Máté felolvasó, a debreceni görögkatolikus főszékesegyház kántora volt, akinek a keze alól már csaknem ezer ilyen imafüzér került ki. Szép lett volna, ha éppen az ezrediket adhatja Ferenc pápának, de számításai szerint ez még csak a kilencszázhatvanadik a sorban. Az ajándék tartója egy egyedi díszdoboz, amelyet Szabó Sándor arculattervező tervei alapján Szilvási János készített. Ő szintén görögkatolikus, könyvkötőként számtalan evangéliumoskönyv bekötését vállalta már. Díszdobozt azonban most készített először.

kötelességünknek és lehetőségünknek. Ezzel tudjuk éltetni a Titokzatos Testet.”

A Görögkatolikus Metropolia egy csotkit ajándékozott Ferenc pápának, amit gyerekek adtak át neki. A Szentatyá a csuklójára helyezte az ima-

Az öt gyermek, akik átadták a Szentatyának az ajándékot, a Nyírán család tagjai. Édesapjuk, János a Hajdúdorogi Főegyházmegye fődiakónusa. Feleségével együtt ő is jelen volt az eseményen.

A Rózsák terei Budapesti Görögkatolikus Parókia is adott ajándékot a Szentatyának, ő pedig egy kelyhet ajándékozott a Görögkatolikus Metropóliának.

A parókia egyik ajándéka egy 1936-os évjáratú tokaji aszú; a muzeális ritkaságot a pápa születésének évében palackozták, azóta érik egyre za-

matosabbá, talán a méznél is édesebbé. Az emlékül adott másik tárgy a templom Patrona Hungariae-oltárképének Herendi Zsolt által argentin stílusban megfestett kicsinyített másolata. Az eredeti oltárkép Roskovics Ignác műve, amely az 1938-as eucharisztikus kongresszus táblaképe volt.

A görögkatolikus közösségnél tett rövid látogatása után, a templomból kijőve Ferenc pápa üdvözölte az utcán összegyűlt embereket is.

Szalontai Anikó
Fotó: Wagner-Csapó József

„Aki mer, az nyer” a Krisztus-követés útján

Apostoli látogatásának második napján, április 29-én 16.30-kor a pápa fiatalokkal találkozott a Papp László Budapest Sportaréna-ban. Az eseményen tizenegyezer tizenéves és huszonöt év közötti fiatal vett részt az egész országból és a határon túlról. A házigazda Palánki Ferenc püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Ifjúsági Bizottságának elnöke volt. A Forráspont keretében énekkel, tánccal várták a Szentatyát.

A felvezető műsorban részt vevő hangzókat el Ferenc pápa Christus vivit kezdetű, fiataloknak szóló apostoli buzdításából a ráhagyatkozásról, a szerelemről és a házasságról, Krisztus követéséről. Kisfilmek mutatták be a Szentatya pápaságát a megválasztásától kezdve az ifjúsági világtalálkozón elhangzott gondolatokig. A találkozón jelen voltak a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) tagjai is.

Rúzsza Magdi a *Domine* című számot énekelte; a Forráspont Band és a 4 Akkord Show Kórus dicsőítő dalokat játszott; a fiatalok állva, lelkesen kapcsolódtak be az énekbe. Elhangzott a találkozó

ról származik, magyar görögkatolikus papcsaládban nevelkedett, és Boldog Romzsa Tóddorról kapta a nevét. Arra bátorította a fiatalokat: mutassák meg, hogy a hit és a béke erejével felül tudnak emelkedni a békétlenségen. Nagy Krisztina, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem hallgatója az egyetemisták üdvözlését tolmácsolta.

Ferenc pápa a tanúságtételeket követően közvetlen hangon szólt a fiatalokhoz. Többször is eltért a feliratokon magyarul olvasható, előre megírt beszédétől, így még nagyobb hangsúlyt kaptak szavai, amelyeket a jelenlévők tolmácsolással hallhattak.

Fotó: Lambert Attila

(A pápa a tolmácsot kérdezi, aki azt mondja: Isten mindig megbocsát.) Mondjuk közösen!

(A fiatalok: Isten mindig megbocsát!) Még egyszer! (A fiatalok: Isten mindig megbocsát!) Ne felejtsetek el! (...) Soha nem szabad tehát félnünk attól, hogy vele járjunk és vele haladjunk előre az élet útján.

Most figyeljük meg Jézus első találkozását azokkal, akik a tanítványai lettek! Az Úr egyetlen kérdést tesz fel: »Mit kerestek?« (Jn 1,38). Én is felteszek egy kérdést nektek, mindenki szótlanul, a lelke mélyén válaszoljon. Az én kérdésem ez: »Mit kerestek? Mit kerestek az életben? Mit kerestek a szívedben? Mindenki magában, csendben válaszoljon. »Én mit keresek?« Jézus nem prédikál sokat, hanem úton jár, együtt jár velünk az úton, az olda-

vak, főszereplők, az élet főszereplői legyünk. Ő soha nem kicsinyli le várákosainkat, hanem éppen ellenkezőleg, felemeli vágyaink mércéjét.

Jézus egyetértene egy közmondásokkal, remélem, hogy jól mondom: Aki mer, az nyer. De kérdezhetitek: Hogyan lehetünk nyertesek az életben? Két alapvető lépés van, csak úgy, mint a sportban: először is tűzz ki magas célokat, másodsor pedig eddz. Azt hozd játkba, amid van! Van egy jó tulajdonságod? Fektesse bele, félelem nélkül, haladj előre! Érzed a szívedben, hogy van olyan képesség, amellyel sok jót tehetsz? Érzed, hogy jó dolog szeretni az Urat, nagy családot alapítani, segíteni a rászorulókon? Haladj előre, ne gondold, hogy ezek elérhetetlen vágyak, hanem fektess az élet nagy céljaiba! Ez tehát az első: tűzz ki magas célokat!

Azután eddz, párbeszédben Jézussal, aki a lehető legjobb edző. Ő meghallgat téged, motivál, hisz benned! Tudat ezt? Ő hisz benned! Tudja, hogyan szava elő belőled a legjobbat. És mindig arra hív, hogy csapatjátékos legyél: soha ne egyedül, hanem másokkal együtt!

A pápa meghívta a jelenlévőket a lisszaboni ifjúsági világtalálkozóra, s megjegyezte: »Nagy a kísértés, hogy beérjük egy mobiltelefonnal és néhány barátal. Kérem, ez nagyon kevés. Ez semmi jóra nem vezet. Nem zárkozhatok egy kis baráti társaságba, és nem beszélhetek csak a mobiltelefonoddal: ez – hadd mondjam – elég ostoba dolog! (...)

Ne féljete szembeütni az árral, találjatok mindennap időt a csendre, hogy megálljatok és imádkozzatok! Ma minden azt mondja nektek, hogy gyorsnak, hatékonynak, gyakorlatilag tökéletesnek kell lennetek, mint a gépek! De, Drágáim, nem vagyunk gépek! (...) Vigyázzunk, hogy ne merüljünk el a saját búskomorságunkban, ne gondolkodjunk azon, hogy ki tette ezt vagy azt velem, ne azzal foglalkozunk, hogyan viselkednek mások; ez nem jó! Ez mérég, ezt ne tegyék!

A csend az a talaj, amelyen áldásos kapcsolatokat lehet ápolni, mert lehetővé teszi, hogy Jézusra bizzuk azt, amit megélünk, hogy arcokat és neveket vigyünk eléje, hogy aggodalmaikat órá bizzuk, hogy bemutassuk neki barátainkat, és elmondjunk értük egy imát. A csend lehetőségét

Elhangzott a pápalátogatás dala is (Fotó: Lambert Attila)

ad arra, hogy elolvassuk az evangélium egy-egy oldalát, amely az életünkhöz szól, hogy Istent imádván a szívünkben békét találjunk, (...) segít abban, hogy az emberi lélekben olvassunk, a természetet megfigyelve, hogy ne csak az ember által készített dolgokkal kerüljünk kapcsolatba, és felfedezzük a minket körülvevő szépséget. De a csend nem arra való, hogy a mobiltelefonokra és a közösségi médiára tapadjunk; (...) az élet valódi, nem virtuális, nem egy képernyőn folyik, hanem a világban! (...) Kérem, ne virtualizáljátok az életet!

A csend az ima ajtaja, az ima pedig a szeretet ajtaja. (...) Liszt Ferenc, a ti nagy zeneszerzőtök jut eszembe. Zongorájának tisztítása közben találtak néhány rózsafüzérszemet, amelyek talán beleestek a hangszerbe, és eltörtek. Ez a nyom arra enged következtetni, hogy egy-egy kompozíció vagy fellépés előtt, vagy talán egy rövid, elszórakoztató zongorajáték közben is imádkozni szokott: beszélt az Úrhoz, beszélt a Szűzanyához arról, hogy mit szeret, művészetét és tehetségét imádságban helyezte el. (...) amikor imádkozol, ne félj Jézus elé vinni mindazt, ami a belső világodban zajlik: a szeretetedet, félelmeidet, problémáidat, várákosaidat, emlékeidet, reményeidet, mindent, még a bűneidet is! Ő mindent megért! (...)

Jézus a kérdéseivel, a szeretetével, a Lelkével a szívünk

mélyére hatol, hogy igaz emberekké tegyen bennünket. És ma nagy szükség van az igaz emberekre!

Az Úr úgy szeret bennünket, amilyenek vagyunk, amilyenek most vagyunk, ilyenek szeret bennünket! Légy bátor, és menj előre! Ne ijedjete meg a nyomorúságaitoktól!

Ahogy elhangzott, Boldog Romzsa Tódor, a nagy hitvalló arra hív bennünket, hogy ne éljünk félmegoldásokkal. Íme, ez a felhívás: vegyük kezünkbe az életünket azért, hogy segítsük a világot békeségben élni.

Mindannyian tegyük fel magunknak a kérdést: Én mit teszek másokért, mit teszek az Egyházért, mit teszek az ellen-segéimért?

Végül a pápa egy evangéliumi jelenetről elmélkedett: »Jézus megkérdezi egyik tanítványát az éhes tömeget látva: miként lakassa jól a sokaságot, és egy »könyvelői« válasz érkezik: »Kétszáz dénár árú kenyér sem elég, hogy csak egy kevés jusson is mindenkinek« (Jn 6,7). Mintha azt mondaná: ez matematikailag lehetetlen. Eközben egy másik pesszimis-

Fotó: Merényi Zita

és a pápalátogatás hivatalos dala is.

Az arénába megérkező Ferenc pápát óriási lelkesedéssel, tapssal fogadták. Pápmobilbillal körbement a küzdőtérre, mosolyogva, integetve üdvözölte a fiatalokat, miközben Marco Frisina *Jesus Christ, You Are My Life* című dala szólt. A Szentatya az első sorokban a mozgássérült fiatalokat köszöntötte, megáldva őket.

Palánki Ferenc debreceni nyíregyházi megyéspüspök, az MKPK Ifjúsági Bizottságának elnöke a fiatalok nevében is üdvözölte a Szentatyát. »Köszönjük, hogy együtt járhatjuk életutunkat, mely reményeink szerint mindannyiunk számára igazi üdvösségtörténet! – zárta beszédét.

Az ifjúságpasztorációért felolvasó püspök ezután ajándékokat adott át a pápának: egy focilabdát Puskás Ferenc aláírásával, egy magyar találmányt, a Rubik-kockát és egy üveg tokaji aszút.

Egy rövid néptáncbemutatót követően fiatalok tettek tanúságot hitükről a pápa előtt. Mindannyiuk beszédét lelkesen üdvözölte az arénát megtöltő tizenegyezer résztvevő, többször tapssal szakítva meg szavaikat, biztatva őket: a szegedi Piarista Gimnáziumban tanuló Krabót Bertalant; Csóka Dóra tizenhét éves gimnazistát, aki egy Baranya megyei kisvárosból, Kozármislenyből érkezett; Levcsenko Tódort, aki a miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium diákja, de a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegyéből, Kárpátalja-

Beszédében a Szentatya többek között a tanúságtévők által elmondottakra utalva fejtette ki tanítását. »Jézus nem valami távoli mesekönyv szereplője, nem is szuperhős egy képregényben. Krisztus a testet öltött Isten, az élő Isten, aki közel jön hozzánk. Ő a Barát, a legjobb barát, ő a Testvér, a

mindenki szótlanul, a lelke mélyén válaszoljon. Az én kérdésem ez: »Mit kerestek? Mit kerestek az életben? Mit kerestek a szívedben? Mindenki magában, csendben válaszoljon. »Én mit keresek?« Jézus nem prédikál sokat, hanem úton jár, együtt jár velünk az úton, az olda-

Ferenc pápa egy Rubik-kockát, egy Puskás-labdát és egy Tokaji aszút kapott ajándékba (Fotó: Merényi Zita)

legjobb testvér, és nagyon jól tud kérdezni.

Arra gondolok, amikor szembenéz azzal a házasságtörő asszonnyal, akire mindenki ujjal mutogatott. Jézus közbelép, a vádlók elmennek, s szelíden megkérdezi tőle: »Asszony, hova lettek? Senki sem ítélte el?« (Jn 8,10). Ő így válaszol: »Senki, Uram!« (Jn 8,11). És így, ahogy ezt mondja, (az asszony) megérti, hogy Isten nem elítéli, hanem megbocsátani akar. (...)

Isten mindig megbocsát! Hogy mondják ezt magyarul?

lunkon halad, közel hozzánk, ott van valamennyiünk mellett...»

Fontos tanítása volt a pápának: az ember nem attól lesz nagy, hogy mások fölé kerekedik, hanem attól, hogy másokhoz leereszkedik; nem mások kárára, hanem mások szolgálatával (vö. Mk 10,35–45).

»Barátaim, Jézus örül annak, ha nagy dolgokat érünk el. Nem azt akarja, hogy lusták és kényelmes emberek legyünk, nem azt akarja, hogy hallgatagok és félnékek legyünk, hanem hogy élők, aktí-

IMAÓRA

Kútvoölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárizsentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karítázscsoportjának szándékára, a harmadikon az imaláda elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnijában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszéd a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmise után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Kaposfüreden Szűz Mária Efezusi Háza (Kaposfüred, Állomás u. 61/a) várja az engesztelő híveket közös imádságra minden elsőszombaton 10 órától. Zarándokcsoportok bejelentkezése: +36/70-363-7645 (Mezőfi Zoltán), www.mariahaza.hu

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: május 6., szombat; június 6., kedd. A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiséket 7 órakor élőben közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából a Szent István Rádió.

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móróc Zsigmond út 141.): május 11-én 18 órától 14-én 13 óráig Ft. Gál Péter atya lelkigyakorlata: „A gyógyító és szabadító Jézus”. Május 26-án 18 órától 29-én 13 óráig pünkösdi lelkigyakorlat Ft. Szabó Bertalan domonkos házfőnök atyával. Június 8-án 18 órától 11-én 13 óráig Ft. Kardos Csongor ferences házfőnök atya lelkigyakorlata „Szent Ferenc az Isten dicséret útján”. Június 14-én 18 órától 17-én 13 óráig Kovács Cs. Albert atya lelkigyakorlata: „A szenvedés misztikája”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinket való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstársainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Bathányi téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esteként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2023. május 10., 24. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

MINDSZENTY-ZARÁNDOKLAT

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmege a hagyományokhoz híven megrendezi az Országos Engesztelő Mindszenty-zarándoklatot május 6-án, szombaton 10.30 órától, ezúttal kivételes helyszínen, a budapesti Szent István-bazilikában. A szentmisét Erdő Péter bíboros mutatja be, szentbeszédét mond Mohos Gábor segédpüspök. Mindenkit szeretettel várunk.

SZENT RITA-NAGYKILENCED

A budapesti Szent Rita-templomban (Budapest VIII., Kun utca 5.) lelkigyakorlat-sorozattal készülnek a szent május 22-ei ünnepére. Szent Rita 15 éven át viselte homlokán Jézus töviskoszorújának egy sebéit, ezért tisztelői 15 héten keresztül minden csütörtökön (nagycsütörtök kivételével) imádsággal fordulnak a lehetetlen ügyek közbenjárójához. A nagykilenced mottója: „Az Egyház mi vagyunk, mindnyájan” (Ferenc pápa). A lelkigyakorlatot idén több atya vezeti: Kránicz Mihály tanszékezet, teológiai tanár; Héray András FSO egyetemi lelkész; Szederkényi Károly esperes, plébános; Tóth Kálmán plébános. Az első alkalom: február 2. Mindenkit szeretettel várunk. A szentmisét élőben is követhetők, illetve visszanezethető a www.szentritatemplom.hu oldalon.

EZÜSTMISE

Bagyinszki Ágoston OFM ezüstmiséje lesz a pasaréti ferences plébániatemplomban (Budapest II., Pasaréti út 137.) május 14-én, vasárnap 8.30 órakor.

ELŐADÁS-SOROZAT

A Szent Margit-templom felszentelésének 90. évfordulója alkalmából előadás-sorozatot tartanak a Szent Margit-templomban (Budapest XIII., Szent Margit tér 1.). Időpontok: 2023. május 4., június 1., szeptember 7., október 5., november 2., december 7. A felnőtteknek szóló lelki estek központi témája: Parancsok szeretetből – A tízparancsokról a 21. században. 18 órakor szentmise két szín alatti áldozással, 19.30-tól szentségimádás orgonaimprovizációkkal. A szentmisét és a tanítást Monostori László esperes, plébániai kormányzó tartja. Bővebb információ: <https://margitos.hu/>

Az evangéliumból az életbe – az életből az evangéliumba. A „Szó szímfóniája” sorozat májusi estjére május 8-án, hétfőn 19 órakor kerül sor Budapesten, a Pasaréti Közösségi Ház nagytermében (Budapest II., Pasaréti út 102.). A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Bővebb információ és regisztrációs lehetőség: <https://pasaretikozosseghaz.hu/>

Megújítod a föld színét – Utak és lehetőségek a szívtől a teremtett világig címmel előadásokat tartanak a Veszprémi Érseki Főiskolán (Veszprém, Jutasi út 18/2.) május 22-én, hétfőn 14.30 órától. Részletes program: <https://www.veszpremiersekszeg.hu/> Jelentkezési határidő: május 15., hétfő. Mindenkit szeretettel várunk!

MEGHÍVÓ

Lefelé a lépcsőn a Fény felé címmel tart előadást Holló András kerekesszékes táncos a Sapiaentia Könyvtári Est-sorozat keretében a Sapiaentia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.) május 16-án, kedden 17.30 órától. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Kettős ünnepre hív a kaposvári Cursillo a Kaposvári Egyházmegyében május 27-én 9 órától. 10 órától Székely János szombathelyi megyéspüspöknek, a Cursillo országos lelkivezetőjének tanítása hangzik el, 11.30-kor a Nagyboldogasszony-székesegyházban Udvardy György veszprémi érsek mutat be szentmisét, 14 órakor a Nagyboldogasszony-székesegyházban Varga László kaposvári megyéspüspök köszöntője lesz. Az ultreyára szeretettel hívják és várják az ország minden részéről és az országhatáron túlról is a cursillistákat. Jelentkezési határidő: 2023. május 15. Bővebb információ: <https://kaposvar.egyhamzgye.hu/>

SZABADEGYETEM

Szabadegyetemi előadások a budapesti Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.) május 11-én, csütörtökön 19–20.15 óra között. Téma: Segítség adni, kapni, kérni, megtagadni. Előadók: Kézdy Anikó, Papp Miklós, Somogyiné Petik Krisztina.

ORSZÁGOS TALÁLKOZÓ

A Terézmisszió Országos Találkozója lesz Tarcalon május 6-án, szombaton 9 órától az Urunk mennybemenelete-templomban (Tarcal, Fő u. 96.). A 10 órakor kezdődő előadást Bruno Thevenin atya, a Gyermek Jézusról elnevezett Szent Teréz Misszió alapítója tartja. A 11 órai szentmisét Tornyák Csaba egri érsek mutatja be. A részvételi szándékot kér előre jelezni: Holló Mihályné Magdi, 06/30-946-5520, e-mail: hollomagda@gmail.com; Györgyné Újvári Mária, 06/30-626-1977, e-mail: monokimarika@gmail.com

HARANG

ÚJ BRONZHARANG eladó. 715 kg-os, G hangú, díszített. Érdeklődni: 06/30-728-8161, info@harangontode.hu, www.harangontes.hu

INGATLAN

HOSSZÚ TÁVRA KIADÓ Budapesten, a II. kerületi Ali utcában, kertestégla ház 1. emeletén egy 56 nm-es, másfél szobás, frissen festett és mázolt, félig bútorozott, gázfűtéses, panorámás lakás egy vagy két nem dohányzó személynek. Hűtő-fűtő klíma, internet és kábeltévé bevezetve. Jó tömegközlekedés, csendes környék. A közös költség 12 ezer Ft/hó. Kéthavi kaució szükséges, kisállat nem hozható. Bérleti díj: 220 ezer Ft/hó. Érdeklődni lehet: 06/30-975-1697

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPENZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átv-

szünk. Budapest VI., Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házánál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLÓMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

ÉLETJÁRADÉK

KATOLIKUS szellemiségű iroda ingatlanért életjáradéki szerződést intéző ügyvédi háttérrel és garanciával. Keressen bátran, amennyiben elmúlt 65 éves, és szeretne élete végéig havonta jelentős nyugdíj-kiegészítést kapni! T.: 06/70-330-0960

A hirdetések tartalmáért és azok valóságáért a hirdető vállal felelősséget.

ZARÁNDOKLAT A CSÍKSOMLYÓI BÚCSÚBA
május 25-29. | 5 nap | 124.900 Ft/fő

AACHENI BÚCSÚ 2023
ZARÁNDOKLAT NÉMETORSZÁGBA
június 11-17. | 7 nap | 419.900 Ft/fő

ASSISI SZENT FERENC NYOMÁBAN
június 20-24. | 5 nap | 189.900 Ft/fő

ZARÁNDOKKÖRÚT MONTENEGRÓBA
július 13-19. | 7 nap | 279.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT AZ ALPOK MENTÉN
július 24-30. | 7 nap | 339.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT
augusztus 21-26. | 6 nap | 319.900 Ft/fő

NAGY ZARÁNDOKLAT
(FATIMA, SANTIAGO, LOURDES, LA SALETTE)
szeptember 10-19. | 10 nap | 499.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA
PIO ATYA ÉS SZENT MIKLÓS NYOMÁBAN
október 4-8. | 5 nap | 349.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
október 9-15. | 7 nap | 249.900 Ft/fő

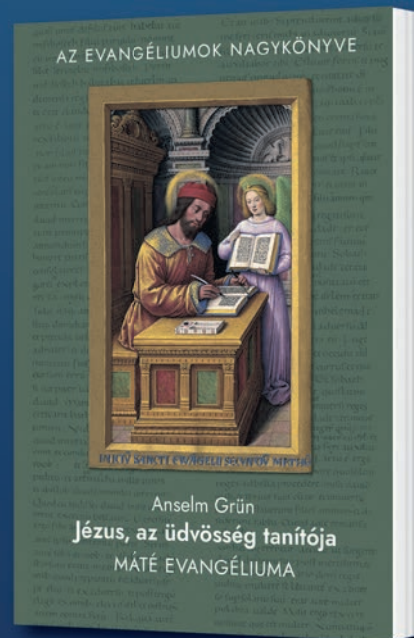
VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

MINDSZENTYNEUM

Várja Önt
Mindszenty József
élettörténete a
Mindszentyneumban!
www.mindszentyneum.hu

AZ Uj Ember KÖNYVESBOLT AJÁNLATA

ANSELM GRÜN

Jézus, az üdvösség tanítója

Máté evangéliuma

Megvásárolható az Új Ember könyvesboltban
(1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8.),
valamint webáruházunkban: bolt.ujember.hu

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HÍRPORTÁL

Uj Ember
kiadványok

Ünnepi üzenetküldő

Köszöntse szeretteit az Új Ember hasábjain!

Üzenjen névnap, születésnap,

házassági évforduló alkalmából,

küldje el gratulációját gyermek születéséhez,

sikeres vizsgához vagy más örömteli pillanathoz!

Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a települést, ahol él

az aprohirdetes@ujember.hu címre.

Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet,

melyre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni,

a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

Uj Ember
KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap
Üzletág, előfizethető a kiadónál,
a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2023. MÁJUS 1.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László
Szerkesztőség: Agonás Szonja, Bodnár Dániel, Fábián Attila, Gátas Judit,
Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos,
Nádudvary Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István,
Thullner Szuzsanna, Trautwein Eva, Vámosy Erzsébet
Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett
Korrekter: Szántó István • Tördelés: Bukovszki Antal
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egyplé debates előfizetés belföldről negyedévre: 4680 Ft, fél évre: 9360 Ft, egy évre: 18 720 Ft
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank)
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Ferenc pápa magyarországi apostoli útjának második napján, április 29-én délután a Papp László Budapest Sportarénában 11 ezer fiatallal találkozott, akik határainkon innen és túlról azért érkeztek, hogy a Forráspont keretében együtt ünnepeljenek a Szentatyával, és meghallgassák az ifjúsághoz intézett szavait. A rendezvény után többen is megosztották friss élményeiket velünk.

A győri Apor Vilmos Katolikus Kollégiumból érkezett Anna, Luca és Balázs szívesen válaszolnak kérdéseinkre: mit jelent nekik a Szentatyával való találkozás, volt-e az elhangzottak között olyan gondolat, üzenet, amellyel kapcsolatban úgy érzik, kifejezetten őket szólítja meg.

Balázs első alkalommal találkozott Ferenc pápával. Az őt leginkább megszólító gondolat, ami a Szentatyától a fiataloknak címezve elhangzott, az volt, hogy bízzanak magukban, és merjenek nagyot álmodni.

„Ha hiszünk abban, hogy mindeközben Isten velünk van és mellettünk áll, akkor minden esélyünk megvan arra, hogy az álmaink tényleg valóra váljanak.

Számomra ez lenyűgözően inspiráló volt” – fogalmaz az érettségi előtt álló fiú, aki azt is kiemelte, mennyire jólesett neki a pápa szájából magyarul elhangzó szavakat is hallani, többek között az „Aki mer, az nyer!” jól ismert közmondást, melynek idézésével arra bátorította a fiatalságot, hogy vegyék a kezükbe a sorsukat.

Lucának nem ez volt az első alkalom, hogy személyesen is találkozott a pápával, ő már az 52. Nemzetközi Eucharisztikus

Anna is először került közvetlen közelségbe Ferenc pápával. „Hihetetlen élmény volt – fogalmaz, majd kifejti: az engem legmélyebben érintő gondolat az elhangzottak közül az volt, hogy miközben

Diákok a győri Apor-kollégiumból

nagyot álmodunk, és igyekszünk is azt megvalósítani, ne tapossunk keresztül másokon; hogy ne egyedül, hanem mindig együtt, egymással közösen igyekezzünk elérni a kitűzött célt.”

Itt Luca visszacsatlakozva a beszélgetésbe megjegyzi: „Ferenc pápa beszélt arról is, hogy válasszunk olyan hivatást, amely egész életre szól. Ez az üzenet például szemé-

számos esetben eltért az előre leírt szövegtől, ami kifejezetten nagy élmény volt. „Nem egy előre meghatározott sémát követtem, hanem belebeszéltem a beszélgetésbe a spon-tán gondolataim.” „Ez a spontaneitás feladta a leckét a fordítónak is” – erősíti meg Jani, Barnabás osztálytársa, aki jól beszél olaszul, és akit kifejezetten zavart az időnkénti megakadás, aminek ezzel együtt megérti az okát. „Ez egyértelműen jelezte azt is, hogy valóban jelen van, figyel, és reflektál is arra, ahogyan hallgatjuk őt” – állapítja meg Barnabás.

Kata a Patrona Hungariae végzős tanulója. Nagyon tet-szett neki Ferenc pápa beszéde, és úgy érzi, sok olyasmi hangzott el, ami kifejezetten neki szól. „Az, hogy ne a virtuális világban éljük az életünket, például egy ilyen figyelmeztetés. Nagyon próbálom ezt komolyan venni, és arra törekedni, hogy ne ezt csináljam, mégis időről időre beleszem ebbe a hibába. Ahogyan abba is, hogy ne süppedjünk bele a búskomorságba, hanem vidám bizalommal merjünk nekivágni az előttünk álló életnek. Nagyon fel-emelő volt, ahogyan fiatalosan, lelkesen erre biztatott

benünket.” Óriási megtiszteltetésnek tartja, hogy ilyen rövid idő belül kétszer is Magyarországra érkezett Ferenc pápa, hiszen „ő mégiscsak az apostolok örököse, Szent Péter utódja” – mondja. Az Arénába eljött Bőjte Csaba ferences szerzetes is több mint félszáz fiatallal, akik jelenleg a dévai, illetve a gyergyószentmiklósi gyermekotthonban élnek. Amikor Csaba testvért megszólítjuk, hamar maga köré gyűjt több gyermeket is (köztük csángó, népviseletbe öltözött lányokat, gyergyói fiúkat), akik válaszolhatnak a pápával és az ő üzenetével kapcsolatos kérdéseinkre.

A háromkúti születésű, 19 éves Jácinta szerényen elmosolyodik, s úgy mondja: öröm volt előben is látni Ferenc pápát. A gimnazista Gabriella, aki szintén Háromkúton, az ezeréves határon innen, a Hagymás hegység keleti olda-

lán, a Kis-Békás patak mentén található településen született, arról számol be, hogy több minden is megérintette a Szentatya gondolatai közül, majd félénk nevetéssel palástolva meghatottságát hozzáteszi: „amikor megláttam őt, kellett sírjak”. Gabriella azt is kiemeli, hogy „a pápának fontos üzenete volt, hogy higgyünk Istenben”.

Karcsi tizenöt éves, 12 éven át nevelkedett a Dévai Szent Ferenc Alapítványnál, és most egy éve Gyergyószentmiklósról költözött. Ő

számos esetben eltért az előre leírt szövegtől, ami kifejezetten nagy élmény volt. „Nem egy előre meghatározott sémát követtem, hanem belebeszéltem a beszélgetésbe a spon-tán gondolataim.” „Ez a spontaneitás feladta a leckét a fordítónak is” – erősíti meg Jani, Barnabás osztálytársa, aki jól beszél olaszul, és akit kifejezetten zavart az időnkénti megakadás, aminek ezzel együtt megérti az okát. „Ez egyértelműen jelezte azt is, hogy valóban jelen van, figyel, és reflektál is arra, ahogyan hallgatjuk őt” – állapítja meg Barnabás.

Kata a Patrona Hungariae végzős tanulója. Nagyon tet-szett neki Ferenc pápa beszéde, és úgy érzi, sok olyasmi hangzott el, ami kifejezetten neki szól. „Az, hogy ne a virtuális világban éljük az életünket, például egy ilyen figyelmeztetés. Nagyon próbálom ezt komolyan venni, és arra törekedni, hogy ne ezt csináljam, mégis időről időre beleszem ebbe a hibába. Ahogyan abba is, hogy ne süppedjünk bele a búskomorságba, hanem vidám bizalommal merjünk nekivágni az előttünk álló életnek. Nagyon fel-emelő volt, ahogyan fiatalosan, lelkesen erre biztatott

benünket.” Óriási megtiszteltetésnek tartja, hogy ilyen rövid idő belül kétszer is Magyarországra érkezett Ferenc pápa, hiszen „ő mégiscsak az apostolok örököse, Szent Péter utódja” – mondja. Az Arénába eljött Bőjte Csaba ferences szerzetes is több mint félszáz fiatallal, akik jelenleg a dévai, illetve a gyergyószentmiklósi gyermekotthonban élnek. Amikor Csaba testvért megszólítjuk, hamar maga köré gyűjt több gyermeket is (köztük csángó, népviseletbe öltözött lányokat, gyergyói fiúkat), akik válaszolhatnak a pápával és az ő üzenetével kapcsolatos kérdéseinkre.

Kata

számos esetben eltért az előre leírt szövegtől, ami kifejezetten nagy élmény volt. „Nem egy előre meghatározott sémát követtem, hanem belebeszéltem a beszélgetésbe a spon-tán gondolataim.” „Ez a spontaneitás feladta a leckét a fordítónak is” – erősíti meg Jani, Barnabás osztálytársa, aki jól beszél olaszul, és akit kifejezetten zavart az időnkénti megakadás, aminek ezzel együtt megérti az okát. „Ez egyértelműen jelezte azt is, hogy valóban jelen van, figyel, és reflektál is arra, ahogyan hallgatjuk őt” – állapítja meg Barnabás.

Karcsi tizenöt éves, 12 éven át nevelkedett a Dévai Szent Ferenc Alapítványnál, és most egy éve Gyergyószentmiklósról költözött. Ő

Jácinta, Gabriella, Csaba testvér és Karcsi

nemi dacos éllel a hangjában vallja meg, hogy nem tartotta észben a pápa által mondottakat, de amikor azt kérdezzük, hogy milyen embernek látja a Szentatyát, homályos szemmel azt feleli: „Rendes ember.” A mellé álló Arnold valamivel bővebben szól az elhangzottakról: „Nagyon megfogott, amikor a pápa azt

Kristóf

mondta, hogy bízzunk magunkban, s hogy Isten mindig megbocsát – ez utóbbi nagyon megérintett” – vallja be a fiatalember.

Csaba testvér a Szentatya mostani apostoli látogatásával kapcsolatban (a csíksomlyói látogatásra és a NEK-re is utalva) nevetve megjegyzi: „Ferenc pápának lassan bérletet kell adjunk a Kárpát-medencébe.” Majd a Szentatya beszédéről szólva elmondja: „Nekem leginkább az ütötte meg a fületem, hogy amikor felbukkan egy probléma Jézus

életében – konkrétan, hogy kellene valami ennyivaló – felszólította az apostolait, hogy oldják meg ezt a reális gondot, és láthatjuk, hogy nincs nekik megoldásuk. És akkor az evangélium tanúsága szerint jön egy ilyen Karcsi típusú legényke (a szerzetes szeretettel megborolja a fiú üstökét – a szerk.), és megoldja a problémát, megosztja a többiekkel azt, amije van. Jézus Krisztus pedig jónak látja megáldani ennek a fiatalnak a bátorságát, kezdeményezését. Úgy gondolom – folytatja Bőjte Csaba –, hogy a mi fiataljainknak is szól ez az üzenet; sok esetben mi, öreg papok, nem biztos, hogy meg tudjuk oldani a gondokat, de reményünk van, hogy a fiataloknak van válaszuk, még akkor is, ha esetleg csak egészen aprócska, mert Isten azt megáldja.”

Elköszönünk Csaba testvértől és a gyerekektől, és odalépünk egy fiatalokból álló kis csoporthoz. Kristóf a felvidéki Tornán született, jelenleg ötödéves hallgató Egerben az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen, ő válaszol a kérdéseinkre. Eltűnődve mondja: „Számos gondolata kavargott most bennem, például az, hogy merjünk élni, ne féljünk, Isten megbocsát, és az is, hogy ne vesszünk bele a virtuális térbe, hanem éljük meg valószínűleg a hitet és sugározzuk mindenki felé.”

Horogszegi-Lenhardt Erika,
Körössi László
Fotó: Lambert Attila

Pannonhalmi diákok

Kongresszuson is a közelében lehetett. Külön kiemeli: „Az, hogy higgyek magamban, nagyon fontos üzenet, az érettségi előtt állva ez sokunknak okoz problémát. A Szentatya most megerősített bennünket.”

lyesen is mélyen érintett engem” – osztja meg, kérdésre pedig azt is elmondja, itt és most sikerült döntést hoznia a továbbtanulása, s így a jövője irányáról, amin régóta őrlődik. Egyetértünk abban,

Tégy engem a békéd eszközévé!

A Szentatya felkereste a Vakok Batthyány-Strattmann László Otthonát

Ferenc pápa – kifejezve szeretetét, együttérzését a legrászorultabbak iránt – április 29-én, szombat reggel magyarországi apostoli útja során magánlátogatást tett a Budapest XII. kerületi Vakok Boldog Batthyány-Strattmann László Otthonában, melyben szociális intézmény, óvoda, általános iskola és különleges gyermekotthon működik.

A Szentatya az egész épületeryüttest bejárta. A közösséggel a nagybérlőben tudott találkozni, mivel ott férték el valamennyien.

Inotay György a fenntartó Kolping Oktatási és Szociális Intézményfenntartó Szervezet (KOSZISZ) igazgatója latinul köszöntötte a Szentatyát a fe-

rencs békeimával: „Uram, tégy engem a te békéd eszközévé, hogy ahol gyűlölet van, oda szeretetet vigyek; ahol harag van, oda megbocsátást; ahol kétség van, oda hitet; ahol kétségbeesés van, oda reményt; ahol sötétség van, oda világosságot; ahol szomorúság, oda örömet!” Köszönjük, hogy látogatásával megerősít bennünket a hitben, a reményben és a testvéri szeretetben! Dicsértessék a Jézus Krisztus! – fűzte hozzá.

Inotay György és az otthon két lakója, egy fiú és egy kislány adta át az intézmény ajándékát, egy vatikáni és argentin színekkel díszített tarisznyát, egy nemezsből készült olvasót, egy olasz nyelvű könyvet Fehér Anna nővérrel, az intézmény alapítójáról, valamint két levelet Braille-írással és olaszul: az egyik a lakók üzenete, a

másik pedig egy vak kisfiú gyógyulástörténete. A pápa a gyerekeknek – hagyományos módon – rózsafüzért, az intézménynek pedig a Csomóoldó Boldogasszony Dél-Olaszországban készült szobrát adta ajándékba. Ez a kis méretű faragvány, amelyet Marco Epicochi mester készített Lecce történelmi belvárosában található műhelyében és amely a csomókat feloldó Szűz Máriát ábrázolja, nagyon kedves Ferenc pápa számára.

A Szentatya ezután rövid beszédet mondott, amelyben megköszönte a gyengédséget, amivel az otthonban fogadták. Megköszönte a lakók énekét, a gesztusokat, a szemeiket, a tekintetüket is. A pápa utalt rá, hogy az igazgató a találkozózt Szent Ferenc imájával kezdte. Rámutatott, hogy ez valójában egy életprogram: a

szent kéri a kegyelmet, hogy ott, ahol valami hiányzik, ő valamit hozzátehesen. Mindez segíti a realitást, hogy tovább tudjunk haladni az életben. Szent Ferenc ezzel a biztos evangéliumhirdetésével elfogadja a realitást olyanakkal, amilyenek, és tovább akarja vinni.

A fiatalok megtanulták latinul a Miatyánkot, hogy a Szentatyával tud-

janak együtt imádkozni, ezzel zárult a rövid magánlátogatás. A Szentatyát a látogatásra elkísérte Michael Wallace Banach apostoli nuncius is. Az otthont 2016 óta a KOSZISZ működteti, melynek fenntartója a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia.

Agonás Szonja
Fotó: Merényi Zita

A pápalátogatás képekben

A Vár oldalában diákok, tanárok várták az érkező Szentatyát a pápalátogatás első napján (Fotó: Zuggó Zsolt)

Fotó: Zuggó Zsolt

Találkozás a hívekkel a görögkatolikus Istenszülo Oltalma-templom előtt (Fotó: Wagner-Csapó József)

Gyerekrajzok a Rózsák terei templomban (Fotó: Zuggó Zsolt)

Szívélyes fogadtatás a Liszt Ferenc repülőtéren (Fotó: Merényi Zita)

Fotó: Merényi Zita

Ukrán menekült család előadása a Rózsák terei Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban (Fotó: Merényi Zita)

Találkozás az állami vezetőkkel a Sándor-palota előtt (Fotó: Lambert Attila)

**SZEMÉLYES
SZERETETTEL
MÁSOKÉRT**

**IDŐSEK
TÁMOGATÁSA**

GYERMEKEK SEGÍTÉSE

**VÉSZHELYZETI
SEGÍTSÉGNYÚJTÁS**

ÖNKÉNTESÉG

KARITÁSZT TÁMOGATÓ ALAPÍTVÁNY – ADÓSZÁM: 19666275-1-43